

אישטו סמאי Eshetu Semai

00:00:04:20 00:00:01:01
או-קיי, ראשית, שמי אישטו,
אישטו סמאי.

00:00:11:07 00:00:05:01
קראו לי אישטו סמאי כיוון ש..
בצד של אבא שלי...

00:00:17:20 00:00:11:10
אבי שמו סמאי גולם, אביו
הוא מדהני, שמו גולם מדהני.

00:00:27:07 00:00:19:16
לאחר זמן מה קראו לסבי וורקייה,
זאת אומרת שלסבי יש שני שמות.

00:00:34:14 00:00:28:13
השושלת מתחילה מכאן, מדהני ילד את
גולם, גולם את סמאי וסמאי אותי.

00:00:40:01 00:00:35:06
גולם?
- שם של אביו של סבי הוא מדהני.

00:00:44:00 00:00:40:07
מדהני ילד את גולם,
גולם את סמאי וסמאי אותי.

00:00:48:11 00:00:44:02
זה בצד של אבי.
ובצד של אמי...

00:00:58:00 00:00:48:16
נתחיל מהסוף להתחלה, בצד של אביה,
בהיימות את אשטו, אשטו את דג'נין,

00:01:01:20 00:00:58:03
דג'נין את יצחק, יצחק
את אמא שלי. ככה זה.

00:01:19:20 00:01:02:07
בצד של אמה, סבתי למלם וורקייה,
האבא של וורקייה שמו... אנגדה.

00:01:24:20 00:01:20:00
אנגדה הביא לעולם את וורקייה,
וורקייה את למלמין, למלמין אותי.

00:01:29:02 00:01:25:01
זה בצד של אמי מצד אביה.
- או-קיי.

00:01:37:10 00:01:29:06
לאחר מכן, אמה שמה קסייה,
אביה של קסיה הוא טספיה,

00:01:39:07 00:01:37:13
אביו של טספיה הוא סירק.

00:01:44:02 00:01:39:09
סירק הביא לעולם את טספיה, טספיה
את קסייה וקסייה את למלמין.

00:01:47:02 00:01:44:06
ככה זה.
- יפה.

00:01:51:24 00:01:47:07
למה קראו לך אישטו?
יש לזה פירוש?

00:01:57:16 00:01:52:01
השם ניתן לי... אני לא יודע
בדיוק למה קראו לי ככה, אבל...

00:02:00:20 00:01:57:18
עכשיו, לי יש ילדה
בשם אלמיטו,

00:02:09:24 00:02:01:07
לסבתי הייתה אחות בשם אלמיטו והיא
רצתה להנציח את שמה וקראה לבתי כך.

00:02:18:08 00:02:10:01
גם אני, כמו הבת שלי, נקרא על שם
אחד מהסבים רבים שלי, אישטו.

00:02:23:16 00:02:18:16
אני חושב שהם לא רצו שהשם
יישכח ולכן קראו לנו כך.

00:02:30:16 00:02:23:19
מצד שני, התקופה שבה חיו
הייתה טובה לכן קראו לי כך.

00:02:34:22 00:02:30:20
אני חושב שזה בגלל זה,
אבל אני לא בטוח לגמרי.

00:02:39:10 00:02:35:04
אני מעריך שקראו לי אישטו כיוון
שבתקופה שנולדתי היו שפע וברכה.

00:02:40:09 00:02:39:22
יפה.

00:02:45:03 00:02:40:11
בתקופה שבה נולדת
מי היה בשלטון?

00:02:48:02 00:02:45:06
היילה סלאסי,
הקיסר היילה סלאסי שלט.

00:02:49:06 00:02:48:09
היילה סלאסי.
- כן.

00:02:54:21 00:02:49:09
היכן נולדת? מה היה מזג האוויר
באזור? האם זה אזור חם או קר?

00:02:59:09 00:02:54:24
אזור חם, אזור חם,
הוא נקרא "דוראיה".

00:03:04:02 00:03:00:02
שמו של המקום הוא "דוראיה",
לגבי פירוש השם אינני יודע.

00:03:07:15 00:03:05:02
נולדתי במקום שנקרא
"דוראיה",

00:03:10:16 00:03:07:18
נולדתי בשנת 1950.

00:03:16:15 00:03:10:22
או-קיי, מה זכור לך
מהסביבה שבה גדלת?

00:03:19:09 00:03:17:09
מה הכי זכור לך מילדותך?

00:03:29:04 00:03:20:02
זכורה לי היטב השכונה שבה גדלתי,
גם אם היום השכונה השתנתה,

00:03:39:19 00:03:29:07
גם אם זו הייתה שכונה מוחלשת,
וגם אם החיים היו קשים,

00:03:42:23 00:03:39:21
אין כמו מקום הולדתי,
זה היה מקום ממש יפה.

00:03:56:23 00:03:43:00
זכור לי בילדותי, שהוריי
חיו יחד. חיינו חיים טובים.

00:04:04:23 00:03:57:23
היו להם שוורים שחרשו את האדמה,
הרבה פרות, היו חיים ממש טובים.

00:04:09:07 00:04:05:00
אבל כיוון שהמקום שבו גרנו היה מאוד
חם, אימי לא רצתה להמשיך לחיות שם.

00:04:14:13 00:04:09:13
היו שם מחלות כמו מלריה
ועוד מחלות רבות.

00:04:23:13 00:04:14:15
היא אמרה שהיא לא רוצה לאבד
את ילדיה ולכן היא רצתה לעזוב.

00:04:30:07 00:04:23:20
אבי לא רצה לעזוב כי הייתה לו פרנסה
טובה שם והוא לא רצה לוותר עליה.

00:04:34:22 00:04:30:10
כיוון שהם לא הסכימו,
הם החליטו להתגרש.

00:04:36:02 00:04:35:03
ואני בחרתי להישאר
עם אבא שלי.

00:04:38:13 00:04:36:07
בן כמה היית?
אתה זוכר את זה?

00:04:44:22 00:04:38:16
להערכתך הייתי בן 8-9,
משהו כזה.

00:04:48:13 00:04:45:03
אתה זוכר שאמא שלך

עזבה לכפר אחר?

00:04:53:09 00:04:48:16
אני זוכר את האירוע הזה היטב,
היו לי שתי אחיות קטנות.

00:05:00:22 00:04:53:24
אימי לקחה את שתי האחיות הגדולות
ואת שתי האחיות הקטנות ועזבה.

00:05:04:00 00:05:01:03
אבל אני אהבתי את אבי
ובחרתי להישאר איתו.

00:05:05:14 00:05:04:03
שאלו אותך אם אתה רוצה
לעזוב או להישאר?

00:05:10:03 00:05:05:20
לא יודע, לא זוכר אם שאלו אותי,
הייתי ילד, אז כבר שכחתי את זה,

00:05:16:12 00:05:10:09
אבל אני זוכר שבחרתי להישאר
עם אבי כי אהבתי אותו.

00:05:21:00 00:05:16:14
או-קיי, אמרת שבאזור שבו
גרתם היו כל מיני מחלות?

00:05:25:23 00:05:21:02
כן, אני מתכוון למחלת
המלריה שהייתה נפוצה באזור.

00:05:36:23 00:05:28:06
בחודשי הסתיו והחורף היינו נדבקים
במחלה ולקראת הקיץ היינו מבריאים.

00:05:46:11 00:05:37:02
היו כאלה שמתו מהמחלה הזאת,
המערכות בגוף שלהם קרסו.

00:05:53:05 00:05:46:16
לפעמים הגיע משרד הבריאות וריסס
את האזור מפני התפתחות המחלה.

00:06:03:23 00:05:53:07
כשהמרססים לא הגיעו, המחלה
הרגה מספר רב של אנשים.

00:06:06:22 00:06:04:05
או-קיי. זכורים לך מקרים כאלה?
- כן, כן.

00:06:16:11 00:06:07:00
ספר משהו שזכור לך מהתקופה ההיא?
האם מישהו שקרוב לך מת מהמחלה?

00:06:20:05 00:06:16:17
כשמישהו היה חולה מה היו עושים?
היו תרופות? לא הייתה מרפאה באזור?

00:06:21:23 00:06:20:08
לא הייתה מרפאה באזור.

00:06:26:05 00:06:22:05
למזלנו ההורים
שלנו היו מרפאים,

00:06:32:17 00:06:26:11
הם ידעו לרקוח תרופות,
ולרפא אותנו מהמחלה.

00:06:41:01 00:06:33:04
כיוון שהם היו אנשי דת, טהורים
שרוצים לעזור ולא להזיק לאף אחד.

00:06:55:05 00:06:41:03
הם היו הולכים אחר דברי האל,
שומרים באדיקות את עשרת הדיברות.

00:07:01:17 00:06:55:07
כיוון שהיו טהורים, כשהיו מתפללים
לאל שירפא את בנם, האל היה מרפא.

00:07:05:14 00:07:02:03
הסבים שלנו היו רוקחים תרופות
מעלים מסוימים ומרפאים את החולה.

00:07:09:17 00:07:05:17
הסבים שלנו היו אנשים ממש טהורים,
הם לא כמו הדור שלי.

00:07:16:04 00:07:10:03
בכפר שבו גרתם היו רק יהודים
או שהיו גם נוצרים ומוסלמים?

00:07:18:22 00:07:16:10
זה היה כפר מעורב, כפר
מעורב עם דתות שונות.

00:07:22:10 00:07:19:00

השכנים הקרובים

היו יהודים או...

00:07:27:04 00:07:22:16

היהודים שגרו בכפר היו מעט,

היינו כשלוש משפחות.

00:07:46:23 00:07:27:07

כשהוריי חיו יחד, חיו בכפר כמה

דודים של אבי, בערך 5-6 משפחות.

00:07:49:23 00:07:47:01

או-קיי.

אני מדברת על התקופה הזאת.

00:07:56:23 00:07:50:05

היית בן 9, אבל אתה זוכר איך היו

היחסים שלכם עם הנוצרים בכפר?

00:07:59:24 00:07:57:00

האם חייתם אחד עם השני בשלום?

האם הייתה לכם קרקע בבעלותכם?

00:08:00:20 00:08:00:01

לא הייתה לנו קרקע.

00:08:09:03 00:08:00:22

עד שהגענו לחיות תחת שלטון "דרג"

לא היו ליהודים באזורנו קרקעות.

00:08:12:17 00:08:09:07

שמענו שבאזורים אחרים ליהודים

יש קרקעות, אבל לנו לא היו.

00:08:19:23 00:08:12:24

עד תקופת ה"דרג", ליהודים

לא הייתה שום בעלות על קרקע.

00:08:28:11 00:08:20:08

אבל ממה שאני זוכר, אינני יודע

אם הם היו טובים או רעים אלינו.

00:08:34:16 00:08:29:05

מכיוון שבתקופה ההיא

לא היינו קרובים.

00:08:37:01 00:08:34:23

אני יכול להסביר לך על זה בהרחבה.

- כן, ספר לי על זה.

00:08:39:11 00:08:37:03

עכשיו אני ארחיב לך על
המקום שבו גדלתי.

00:08:44:09 00:08:39:15

לאחר שאסיים לפרט לך על זה,
אספר לך סיפורים קשים יותר.

00:08:46:05 00:08:44:11

את זה תספר לי מאוחר יותר.
- או-קיי.

00:08:47:24 00:08:46:08

עכשיו תתחיל לספר לי
על מקום הולדתך...

00:08:49:24 00:08:48:01

המקום שבו גדלתי נראה כך...

00:08:54:20 00:08:50:02

עד שאבא שלי נפטר,
הייתי רועה בקר.

00:09:02:02 00:08:54:22

היה מקום מרעה בשם "תקזה" ששם
בן דוד של אבי היה שומר על הפרות,

00:09:06:06 00:09:02:05

הייתי יוצא בבוקר עם האוכל והצאן
לכיוון "תקזה" ומביא לו את האוכל,

00:09:08:11 00:09:06:10

הייתי שוהה שם כל היום, ולקראת
הערב הייתי חוזר עם הצאן הביתה.

00:09:13:14 00:09:08:15

בבוקר הייתי יוצא אליו שוב ומביא לו
אוכל, ובערב הייתי חוזר לישון בבית.

00:09:14:11 00:09:13:16

זה היה בן דוד שלך?

00:09:15:20 00:09:14:14

זה היה בן דוד
של אבא שלי.

00:09:17:20 00:09:15:23

הוא היה נשאר

לישון בשטח המרעה?

00:09:20:01 00:09:17:22

כן, הוא היה רועה את הבקר.
- או-קיי.

00:09:23:00 00:09:20:04

אבל אני, בבוקר ובערב...

00:09:24:06 00:09:23:07

היית רועה צאן ואז...

00:09:30:00 00:09:24:09

הייתי רועה את הצאן, ובן דוד
של אבי היה רועה את הבקר במרעה.

00:09:39:13 00:09:30:07

בבוקר הייתי יוצא אליו עם אוכל
ושתיה ובערב חוזר וישן בבית.

00:09:42:00 00:09:40:00

כמה זמן הלכת
עד שהגעת אליו?

00:09:47:17 00:09:42:02

זה היה רחוק מאוד, אבל התרגלתי
אז לא עשיתי מזה עניין.

00:09:48:17 00:09:47:19

כשאתה אומר שזה רחוק...

00:09:58:13 00:09:48:18

כן, הייתי יוצא בבוקר כשהציפורים
מצייצות וחוזר מאוחר בערב.

00:10:02:03 00:09:58:20

כלומר, עד שהיית מגיע אליו
כמה זמן היה לוקח לך?

00:10:08:07 00:10:02:06

זה היה מרחק רב, הייתי מעביר
כמעט את כל היום בהליכה.

00:10:09:21 00:10:08:08

אבל לא אוכל לומר לך
בדיוק כמה שעות ארכה ההליכה.

00:10:13:07 00:10:09:24

כשהיית מגיע אליו
היית לוקח הפסקה?

00:10:20:05 00:10:13:10
ממש זמן קצר, משהו
כמו חצי שעה או שעה.

00:10:26:02 00:10:20:08
הייתי הולך עד לשם מכיוון
שבאזורנו לא היה מקור מים,

00:10:29:00 00:10:26:04
ושם היה מקור מים
שממנו העזים שתו כרצונן.

00:10:34:03 00:10:29:07
את כל הדרך הזאת יחד
עם הצאן עשית לבדרך?

00:10:36:07 00:10:34:09
כן, הלכתי לבדי.
כן, לבדי.

00:10:37:24 00:10:36:09
לא פחדת שבדרך...

00:10:43:19 00:10:38:02
לא, מכיוון שבאזור, הנוצרים,
המוסלמים, כולם חיו ככה.

00:10:45:02 00:10:43:22
אבל הלכתם לשטח
המרעה כקבוצה?

00:10:54:06 00:10:45:09
בתקופה ההיא, כשרעינו את הצאן,
כיבדנו זה את זה.

00:10:57:13 00:10:54:09
הנוצרים לא נגעו בנו
ואנחנו לא נגענו בהם.

00:11:02:24 00:10:57:18
גם את המוסלמים כיבדנו.

00:11:05:19 00:11:03:03
לא אכלנו איתם.
- או-קיי.

00:11:09:01 00:11:06:09
היה בינינו הסכם שאומר,
אל תיגע בי ולא אגע בך.

00:11:14:00 00:11:09:03
אם קרה שרבנו זה עם זה,
הייתי צם כל היום.

00:11:15:22 00:11:14:07
באמת?
- באמת.

00:11:21:03 00:11:15:24
באותה התקופה הייתם ילדים,
וילדים אוהבים להקניט זה את זה.

00:11:24:01 00:11:21:07
לא הצקתם אחד לשני?

00:11:38:13 00:11:24:03
פעם אחת לקחתי אוכל לאותו בן דוד,
הייתי רעב, וכשהלכתי לשם,

00:11:42:20 00:11:38:15
הם שיחקו, הם רצו לגרום לי לבכות,
והם הציקו לי. זה היה בשבת,

00:11:48:00 00:11:42:22
ובשבת לא יכולת לעשות כלום,
זה היה יום שבת, זה יום שבת,

00:11:52:00 00:11:48:13
עכשיו רציתי להתרחץ אבל
ביום שבת אסור להתרחץ.

00:11:53:22 00:11:52:03
בשבת אסור לעשות כלום.

00:12:05:14 00:11:53:24
ואז הייתי רעב ובכיתי כל היום,
ובערב, כשחזרנו, בדרך היה נחל,

00:12:09:05 00:12:05:16
הנחל היה מלא מהגשמים שירדו,
הנחל היה מתייבש בקיץ,

00:12:15:14 00:12:09:07
באותו הזמן הנחל היה מלא.
התרחצתי כמו שצריך ואכלתי בבית.

00:12:18:16 00:12:15:24
יש לך עוד סיפורים
שאתה זוכר?

00:12:21:15 00:12:18:19
עכשיו זה היה סיפור אחד.

00:12:27:01 00:12:21:17
סיפור נוסף הוא שהיו באים
לכפר ממשד הבריאות לרסס

00:12:32:14 00:12:27:07
את האזור מפני המלריה.
כפי שסיפרתי לך מקודם.

00:12:35:20 00:12:32:20
וכשהם באו לרסס, ישבו
הנשים שבנידה בפתח הדלת.

00:12:44:20 00:12:35:22
אישה בנידה, הכוונה שהיא במחזור
וישנה מחוץ לבית שבעה ימים.

00:12:50:01 00:12:45:08
שתי הנשים שבנידה
ישבו בפתח הדלת,

00:12:57:01 00:12:50:07
הגיע המנהל של אותם מרססים
וירד מהסוס שלו קרוב לבית הנידה,

00:13:05:08 00:12:58:14
כלומר ליד בית הנידה. כשהגיע
נבהלו שתי הנשים ויצאו מהבית.

00:13:08:17 00:13:05:11
כשיצאו אליו פנה אליהם אותו מנהל
ושאל אותם מי אתן? ולמה אתן פה?

00:13:09:21 00:13:08:19
ענו לו: אנחנו נשים בנידה.

00:13:11:19 00:13:09:24
ענה להם: מה זאת אומרת
נשים בנידה?

00:13:14:11 00:13:11:22
הסבירו לו את המשמעות
על פי האמונה של היהודים.

00:13:16:02 00:13:14:14
ואז הוא אמר להם: עכשיו
אתן חיות פה בינתיים?

00:13:20:19 00:13:16:06

ענו לו: כן, עד שנסיים את
ימי הנידה אנחנו חיות פה.

00:13:23:07 00:13:21:00

הוא אמר: מי החליט על כך?
ענו לו: מי שהחליט הוא אבא שלנו.

00:13:31:19 00:13:23:09

עכשיו אותו איש הוא דוד של אבי,
הוא כמו קס, הוא פוסק בכל עניין.

00:13:37:10 00:13:31:21

במקרה אותו איש היה בבית
והוא הורה להם לקרוא לו.

00:13:38:20 00:13:37:13

הם קראו לו והוא הגיע.

00:13:41:02 00:13:38:21

ואז כשהוא הגיע שאל אותו:
למה שמת את הנשים האלה בנידה?

00:13:45:06 00:13:41:04

שמת אותם בכלא.
למה שמת אותם פה?

00:13:47:12 00:13:45:16

כך הוא שאל אותו.

00:13:54:06 00:13:47:15

האיש הזה הוא דוד של אבי,
שמו נגה ארמיאס.

00:13:57:04 00:13:55:00

שמו נגה ארמיאס.
- או-קיי.

00:14:00:17 00:13:57:11

הוא אמר לו, כן, הן לא
מורשות להיכנס לכפר.

00:14:01:11 00:14:00:19

למה הן לא מורשות להיכנס?

00:14:06:06 00:14:01:19

זאת אמונתנו, אמונה של אבותינו,
לכן הן לא מורשות להיכנס.

00:14:16:00 00:14:07:11
אם אתה הולך לפי האמונה של אבותיך,
אם אביך היה שם אותך על העץ,

00:14:18:19 00:14:16:06
לא היית יורד ממנו?

00:14:25:06 00:14:19:00
הוא ענה לו: לא הייתי יורד מהעץ,
לא הייתי מפר את מה שציווה עליי.

00:14:26:14 00:14:25:09
הוא שאל: למה?

00:14:33:23 00:14:26:22
הוא ענה: יש אמרה – יש לכבד
את אביך ולציית למה שציווה.

00:14:37:23 00:14:34:01
ככה ענה לו.
- מה הפירוש של האמרה הזאת?

00:14:53:12 00:14:38:22
הוא הסביר לו שכל מה שאביך
מבקש ממך יש לכבד ויש לציית לו.

00:14:59:22 00:14:54:15
האבא קיבל את התורה ושמירת המצוות
מאלוהים והאבא מעביר את זה לילד.

00:15:09:09 00:14:59:24
האבא קיבל מאלוהים והעביר
את הידע הזה לילדיו.

00:15:11:14 00:15:09:22
ככה זה.
- או-קיי.

00:15:13:16 00:15:11:16
אז מה אמר אותו מנהל?

00:15:19:22 00:15:13:18
אותו מנהל אמר: אני הולך עכשיו,
וכדאי מאוד שהן ישובו לביתן,

00:15:27:16 00:15:20:09
אם אני אחזור ואראה שהן
לא חזרו, אני ואתה נסתכסך.

00:15:32:06 00:15:27:20

ובכן, הוא רצה לריב איתו
ולהגיע איתו לדברים לא נעימים.

00:15:36:22 00:15:32:08
הקס ענה לו: לך לדרכך,
בעזרת ה' הכול יהיה בסדר.

00:15:45:16 00:15:36:24
עכשיו לא ידוע האם נגמרה העבודה
או שקרה משהו אחר, האיש לא חזר.

00:15:48:15 00:15:46:09
או-קיי.
הנשים חזרו אל הכפר?

00:15:52:09 00:15:48:18
הנשים נשארו בבית הנידה
עד לסיום ימי הנידה.

00:15:54:10 00:15:52:11
אתה זוכר את הרגעים האלה?
- בטח.

00:15:58:03 00:15:54:16
או-קיי.
- אני זוכר את זה היטב.

00:16:13:06 00:15:58:08
כשחיינו עדיין באותו אזור,
אותו קס היה לו הרבה צאן,

00:16:17:14 00:16:13:09
אחיו הגדול אמר לו: אחי,
תשחט את הטלה הזו ותאכל אותה,

00:16:20:15 00:16:17:16
הרבה מאנשי הכפר שמים עין על
הטלה הזו, תשחט ותאכל אותה.

00:16:22:17 00:16:20:18
מה הכוונה שאנשי כפר
שמו עליו עין?

00:16:29:00 00:16:22:20
הכוונה שאנשי הכפר זוממים
לגנוב את הטלה הזו.

00:16:36:13 00:16:29:02
אותו קס הוא איש דגול, אוהב
מאוד דודים, איש שאוהב לארח.

00:16:40:19 00:16:36:19
הוא עונה לאחיו: איך אני יכול
לאכול את הטלה הזו לבדי?

00:16:42:20 00:16:40:24
ענה לו אחיו הגדול:
אז מה אתה מתכוון לעשות?

00:16:49:11 00:16:42:22
אני אארגן מסיבה ואקרא לכל
המשפחה לארוחה בשישי הקרוב.

00:16:53:03 00:16:49:13
כמו בארץ, נהגנו לעשות
ארוחות משותפות בימי שישי.

00:16:57:09 00:16:53:06
אני אארח ביום שישי הקרוב וככה
נעביר את השבת כל המשפחה יחד.

00:16:58:11 00:16:57:11
זאת הייתה כוונתי.

00:17:00:05 00:16:58:13
ואז ענה לו אחיו הגדול:
מצוין, הגענו להבנה.

00:17:07:05 00:17:00:07
המסיבה נקבעה לשישי הבא,
הכול היה מוכן, כששמעו

00:17:10:24 00:17:07:08
שהולכים לשחוט ולאכול את הטלה,
באחד הימים האנשים גנבו אותו.

00:17:12:18 00:17:11:11
אותם האנשים לקחו את הטלה.

00:17:13:14 00:17:12:22
מי אלה אותם האנשים?

00:17:15:24 00:17:13:16
כוונתי לנוצרים.

00:17:17:12 00:17:16:08
כלומר השכנים שלו?

00:17:19:18 00:17:17:14
לא בדיוק שכנים, הם היו

גרים קצת רחוק מאיתנו.

00:17:25:18 00:17:19:22
מי שאחראי לזה היה ה"בורר"
של הכפר, שהורה לגנוב את הטלה.

00:17:29:12 00:17:26:20
ה"בורר" של הכפר הורה
לקחת את הטלה,

00:17:34:05 00:17:29:16
ולמחרת... כפי שסיפרתי קודם,
אני רעיתי את הצאן,

00:17:38:19 00:17:34:12
ולמחרת כשבאתי להוביל אותם
לשטח המרעה, אותו טלה נעלם.

00:17:42:18 00:17:38:23
הוא היה מאוד גדול.
הוא נעלם ואז...

00:17:44:04 00:17:42:21
משפחתי התחילה לצעוק
שנגנב להם הטלה.

00:17:48:15 00:17:44:07
בכפר לא משנה אם מדובר בחבר שלך,
כששומעים צעקות כולם מגיעים.

00:17:50:01 00:17:48:18
מה הכוונה, צעקות ובכי?

00:17:52:05 00:17:50:08
כשקורה למישהו משהו, כשנגנב
למישהו משהו, אז נהוג לצעוק.

00:17:52:23 00:17:52:07
מי היה צועק, זה שגנבו ממנו?

00:17:57:11 00:17:53:02
כן, מי שגנבו לו, מי שמת לו אחד
מקרוביו, היה צועק כדי שישמעו.

00:18:01:14 00:17:57:15
ואז כל השכונה התאספה
והתחילו במסע חיפושים.

00:18:05:24 00:18:01:16
התחילו לחפש. תושבי "קולאה"

טובים מאוד בחיפושים,

00:18:08:13 00:18:06:01

הם ידעו בדיוק לאן
הגיע אותו טלה.

00:18:10:21 00:18:08:17

הם חיפשו והגיעו למקום
שבו נמצא הטלה.

00:18:18:21 00:18:10:24

כשהגיעו למקום אמרו: הטלה נמצא כאן,
אנחנו לא יכולים להיכנס לבית הזה.

00:18:20:15 00:18:18:24

היכן נמצא הטלה שנגנב?

00:18:23:15 00:18:20:21

הטלה נמצא בבית של ה-"בורר".
- הוא נמצא בבית של הבורר?

00:18:29:16 00:18:24:03

אותו "בורר" הורה לילדיו
לגנוב את הטלה.

00:18:37:00 00:18:29:19

הם אמרו: הוא לקח את הטלה, זה
האויב שלכם, לנו אין אפשרות להיכנס,

00:18:40:23 00:18:37:03

אין לנו יכולת להילחם בו,
כיוון שהוא איש חוק.

00:18:44:12 00:18:41:02

באותה התקופה אותו "בורר"
היה יכול לאסור אותך וכולי.

00:18:46:15 00:18:44:14

התושבים פחדו וחזרו לביתם.

00:18:50:21 00:18:46:21

גם משפחתי חזרה הביתה
כיוון שלא הייתה ברירה.

00:19:00:20 00:18:50:24

אותו איש אמר שאלוהים יעניש אותם
על המעשה שהם עשו וחזר הביתה.

00:19:04:22 00:19:00:23

הגנבים שחטו את הטלה ו-3 משפחות

התחלקו בנתחים של הטלה.

00:19:07:17 00:19:06:11
שלוש משפחות התחלקו...

00:19:17:07 00:19:07:19
והעונש מאלוהים לא איחר לבוא.
אחד הגנבים חלה כשהיה באדיס אבבה.

00:19:19:20 00:19:17:12
כלומר, מי שחלה הוא אחד
מהשלושה שגנבו את הטלה.

00:19:25:13 00:19:19:23
הגוף של אותו איש התנפח
והוא חלה מאוד.

00:19:34:24 00:19:25:15
ואז אותו איש פנה למגיד עתידות
שאמר לו: זה קרה לך מכיוון שגנבת,

00:19:42:02 00:19:35:05
הוא אמר לו: יכול להיות שתבריא, אבל
בכל מקרה תחזיר לאותו אדם את הכסף.

00:19:44:24 00:19:42:07
באמת?
- באמת.

00:19:56:03 00:19:45:05
האיש החולה העביר הודעה לאחיו שגר
בכפר שלנו, הוא היה קס, נמסר לו

00:20:00:06 00:19:56:07
שאחיו גוסס באדיס אבבה,
מייד נסע אליו ושאל אותו מה קרה.

00:20:07:07 00:20:00:09
הוא סיפר לו שיחד עם עוד 2 חברים
הם גנבו טלה והתחלקו בו ושנמסר לו

00:20:10:01 00:20:07:13
שעליו להחזיר לאותו
איש את הכסף.

00:20:16:10 00:20:10:13
נאמר לי להחזיר אחרת כשאמות,
נפשי תיענש בחומרה מעלה בשמיים.

00:20:19:22 00:20:16:14

ואז הוציא את הכסף ואמר לו,
תן בבקשה את הכסף הזה לאבה נגה.

00:20:22:12 00:20:19:24
כלומר הוא נתן את הכסף לאחיו.
- או-קיי.

00:20:29:07 00:20:22:18
כשהאח הגדול היה בדרכו לכפר,
היו חסרים לו מזומנים,

00:20:33:18 00:20:29:09
ואז הוא השתמש בכסף
שהיה מיועד לאבה נגה.

00:20:37:03 00:20:34:00
מיד כשהגיע לכפר, הגיע
ישירות לבית של אבה נגה,

00:20:41:24 00:20:37:06
ואז סיפר לו שאחיו הוא אחד
מהשלושה שגנבו את העז,

00:20:48:15 00:20:42:12
הוא הביא לי כסף להביא לך,
אבל היה חסר לי והוצאתי אותו.

00:21:00:19 00:20:48:17
אבל אני מציע לך בתמורה לכסף
כל עז שתרצה מכל העזים שיש לי.

00:21:09:07 00:21:01:00
הוא לקח אותו והראה לו את העזים,
ואמר לו: תבחר מה שאתה רוצה ותיקח.

00:21:11:08 00:21:10:02
או-קיי.

00:21:20:23 00:21:11:11
אותו הדוד של אבי בחר אחת מהעזים
וחזר הביתה, וככה הסתיים הסיפור.

00:21:22:18 00:21:21:01
סיפור מדהים.
- כן.

00:21:25:07 00:21:22:20
לאחר מכן...
באותו המקום...

00:21:31:15 00:21:25:10
לאחר מכן, שיחקתי עם בני דודי
ועם קרובי משפחה נוספים בחוץ.

00:21:40:23 00:21:31:22
בקרבת מקום הייתה כנסייה והיה
מין כד גדול ששימש את הכנסייה,

00:21:43:05 00:21:41:01
נציגים של הכנסייה פנו לדוד של אבי
וביקשו ממנו שיתקן להם את הכד.

00:21:51:20 00:21:43:07
שיבקש מאותן בנות שיוצרות
כלי חרס לתקן עבורם את הכד.

00:21:53:23 00:21:52:09
ואז דודו של אבי שאל, כמה
כסף אקבל בעבור תיקון הכד?

00:21:57:04 00:21:54:01
ענו לו, ניתן לך
את הסכום המגיע לך.

00:21:58:19 00:21:57:06
הוא הסכים.

00:22:09:01 00:21:59:13
הם היו ארבעה, הם תיקנו
את הכד יותר ממה שהיה צריך.

00:22:11:07 00:22:09:10
הם הודיעו שסיימו לתקן את הכד
ושהם יכולים לבוא לקחת את הכד.

00:22:13:24 00:22:11:10
הם הגיעו,
הגיעו ארבעה אנשים.

00:22:16:19 00:22:14:02
זה בלתי אפשרי להרים את הכד
שני אנשים, הוא היה ממש גדול.

00:22:19:21 00:22:16:21
הגיעו ארבעה אנשים אמרו
תודה רבה ולקחו את הכד.

00:22:21:00 00:22:20:00
ואז הוא אמר להם, תתנו לי
את התשלום עבור תיקון הכד.

00:22:34:12 00:22:21:02
לגבי הכסף כרגע עושים מסיבה
ומייד אחריה נרוויח כסף ונשלם לך.

00:22:57:19 00:22:34:16
עושים המון הכנות לקראת האירוע,
זו מסיבה להאכיל את העניים.

00:23:06:19 00:22:58:00
ואז המסיבה נגמרה והוא בא
ושאל אותם על התשלום המגיע לו.

00:23:18:19 00:23:09:12
הם ענו, כיוון שאתם חלק מהכפר
אז זו הייתה התרומה שלכם,

00:23:21:17 00:23:19:05
אנחנו לא יכולים לשלם,
זוהי תשובתנו.

00:23:29:10 00:23:21:21
הוא ענה: אז למה הטרחתם אותנו?
למה עשיתם את זה?

00:23:30:15 00:23:29:15
הם אמרו: זו תשובתנו.

00:23:31:15 00:23:30:20
לאחר מכן הוא חזר לביתו.

00:23:45:10 00:23:31:19
הכד היה מחוץ לבקתה ופתאום ירד
ברק מהשמיים ושבר אותו לרסיסים.

00:23:53:16 00:23:45:13
עוצמת הברק שרפה את הבקתה
ולכנסייה ליד לא קרה כלום.

00:23:56:04 00:23:53:22
או-קיי.
- השמיד את הבקתה יחד עם הכד.

00:23:59:05 00:23:57:17
האנשים הבינו מה קרה?
- מה?

00:24:01:23 00:23:59:08
מי שסירבו לשלם
את הכסף הבינו?

00:24:08:20 00:24:02:01
כולם הבינו, ואז פשטה שמועה שאסור
לגעת באיש הזה ולא לגנוב ממנו,

00:24:12:02 00:24:08:22
וככה אנשים התחילו לכבד אותי,
וזה קרה כשהתחלנו להתבגר.

00:24:19:22 00:24:14:07
וואו, או-קיי.
אני אחזיר אותך מעט אחורה.

00:24:27:06 00:24:21:02
אמרת שדודך חי בשטחי המרעה
יחד עם הפרות. הוא בנה שם בית?

00:24:44:19 00:24:27:18
לא, הוא חי בשטחי המרעה, ביום הוא
השגיח על הפרות ובערב ישן על העץ.

00:24:55:03 00:24:44:21
הוא וחבריו הנוצרים בנו גדר
לפרות שלתוכה מכניסים אותן בערב.

00:24:59:10 00:24:55:10
הוא חי בשטחי המרעה בקיץ,
ובחורף הוא היה חוזר הביתה.

00:25:02:15 00:24:59:13
ואתה הבאת לו אוכל כל יום.
- כן.

00:25:05:23 00:25:02:18
עד איזה גיל עסקת
במלאכה הזאת?

00:25:16:02 00:25:06:00
ובכן, כפי שאמרתי קודם,
הייתי בערך בן 12.

00:25:19:22 00:25:16:05
כפי שסיפרתי לך, מוקדם
יותר הוריי התגרשו,

00:25:22:08 00:25:20:03
זמן מה לאחר שנשארתי
עם אבי, הוא נפטר.

00:25:25:16 00:25:22:23

כמה זמן אחרי
שאמך עזבה הוא מת?

00:25:29:10 00:25:25:20
2-3 שנים לאחר מכן.
- או-קי".

00:25:34:05 00:25:29:13
אתה זוכר את הרגע שאמך עזבה?
איך הרגשת באותה התקופה?

00:25:45:23 00:25:34:08
ובכן, כשנשארתי לבד ללא
אחים הרגשתי ממש בודד.

00:25:48:02 00:25:46:02
זכור לך היטב שהם עזבו?
- כן, בטח.

00:25:50:02 00:25:48:03
מה אתה זוכר? תשתף אותנו.

00:25:58:15 00:25:50:04
אני זוכר שאימי רצתה לקחת גם אותי,
אבי רצה שאשאר כדי שאשגיח על הפרות.

00:26:05:12 00:25:59:03
אבי לא הסכים שאימי תיקח אותי,
וגם אני רציתי להישאר עם אבא שלי.

00:26:10:09 00:26:05:15
וכיוון שאבא שלי רצה שאשמור
על הפרות הוא השאיר אותי איתו.

00:26:14:22 00:26:10:15
אמא שלי לקחה את אחיותיי הגדולות
והקטנות ועזבה את הכפר.

00:26:17:09 00:26:15:09
היא לקחה איתה תרמיל אוכל?

00:26:25:10 00:26:17:11
מתחלקים ברכוש הקיים שווה בשווה,
היא הלכה לאחור שקיבלה את חלקה.

00:26:30:07 00:26:25:17
צפית בהם עוזבים. איך זה היה?
- כן, כן, לא הייתה ברירה.

00:26:33:00 00:26:30:09

מה זכור לך כשהם עזבו?

00:26:40:03 00:26:33:02
זה היה רגע קשה לראות את משפחתך מתפצלת לשניים, זה לא מחזה נעים.

00:26:48:04 00:26:40:08
בימים הראשונים אתה בוכה מגעגועים, יש כל מיני דברים, מה אני אגיד לך.

00:26:54:05 00:26:48:12
או-קיי, חיית עם אביך שנתיים?
- לא זוכר, חייתי איתו 2-3 שנים.

00:26:55:18 00:26:54:14
לאחר מכן אבא שלי נפטר.

00:26:57:20 00:26:55:23
ממה הוא נפטר?

00:27:09:19 00:26:58:06
הוא מת בפתאומיות, ראיתי את זה קורה וזה קרה פעם לאחד מאבותיי.

00:27:20:13 00:27:10:00
פעם בשנה המשפחה הייתה שוחטת פרה ומתחלקים, לצורך החלוקה היו מנדבים

00:27:33:11 00:27:20:21
מישהו שיחלק את הבשר שווה בשווה לכל משפחה, וככה נידבו את אבי.

00:27:44:03 00:27:33:14
ואז אמרו לו, תקנה את הפרה, תשחט ותחלק באופן שווה לכולם.

00:27:52:00 00:27:44:05
באותו זמן האזור שלנו הוגדר כמקום לא בטוח, וכולם התפנו למקום אחר.

00:28:02:18 00:27:52:04
רק אבא שלי נשאר במקום הזה, בגלל המצב הוא לא הצליח לבצע את המטלות,

00:28:04:17 00:28:02:20
הוא היחיד שנשאר במקום הזה.

00:28:06:06 00:28:04:21
נשאתם רק אתה ואביך?

00:28:08:00 00:28:06:17
כן.

00:28:10:19 00:28:08:06
כל היהודים התפנו משם?
- כן, כולם התפנו.

00:28:14:05 00:28:10:24
נשאתם רק אתה ואבירך?
- אני, אבא שלי ואשתו החדשה.

00:28:15:00 00:28:14:09
או-קיי.

00:28:22:06 00:28:15:03
כפי שסיפרתי קודם, אחיותיי
מצד האימא הלכו עם אמא שלי.

00:28:24:11 00:28:22:13
עכשיו אבי התחתן בשנית.
- או-קיי.

00:28:34:01 00:28:24:15
נשארנו אני ואביר, כשהמצב החמיר
הוא הביא את אחותו הגדולה ובנה.

00:28:36:12 00:28:34:17
או-קיי.
- עכשיו, אבא שלי...

00:28:37:15 00:28:36:16
אז נשאתם שם רק אתם?

00:28:41:12 00:28:37:20
כן. הוא הביא אותה לאחר
שכל היהודים התפנו.

00:28:44:04 00:28:41:15
כיוון שהיה לבד הוא הלך
והביא את אחותו שתגור איתו.

00:28:48:17 00:28:44:07
היה לה ילד מתבגר, וככה
העברנו את הימים.

00:28:54:10 00:28:48:22
ואז זה היה ביום שבת, בשבת לא
היינו לובשים בגדים ונעליים.

00:28:58:16 00:28:54:13
היינו שמים עלינו שמיכת צמר (גבי).
הוא לבש את זה ויצא לחבריו.

00:29:04:03 00:28:58:19
בשבת לא היינו לובשים בגדים ולא
נועלים נעלים, רק שמים את ה"גבי".

00:29:19:19 00:29:04:06
הוא חזר לאחר בילוי עם חבריו
ואז פתאום בדרך הוא נפל ומת.

00:29:26:19 00:29:23:13
אז הייתם רק אתם
כדי לקבור אותו?

00:29:38:07 00:29:27:09
הוא מת לקראת השקיעה, זה היה
בעייתי לקבור אותו באותו יום.

00:29:52:07 00:29:38:11
עד שדודיו הגיעו לקח זמן, כיוון
שגרו רחוק ועוד דוד שלו התפנה משם.

00:29:57:20 00:29:52:12
אחד מדודיו גר רחוק מביתנו,
ואמרנו, עד שהוא יבוא ייקח זמן רב.

00:30:04:03 00:29:57:23
מי מודיע את הבשורה שאביך נפטר?
כלומר, הייתם רק אתה, דודתך ואשתו?

00:30:08:00 00:30:04:08
מי שהודיע הם השכנים הנוצרים,
בדברים האלה תמכנו זה בזה.

00:30:10:00 00:30:08:02
במקרים כאלה הייתם תומכים זה בזה.
- כן, היינו תומכים זה בזה.

00:30:20:20 00:30:10:04
הם הודיעו שאבי מת, ואז דודי הגיע
בערב וזיהה אותו ואח"כ הוא נקבר.

00:30:24:00 00:30:21:01
או-קיי, ואיך נראו
חייך לאחר מכן?

00:30:26:24 00:30:24:03
מה אפשר לעשות,

המשכתי בחיי, כפי שאת רואה,

00:30:29:20 00:30:27:02

כן, זה נכון.
- המשכתי בחיי למרות הכול.

00:30:31:07 00:30:30:09

או-קי, ואז...

00:30:41:14 00:30:31:10

לאחר מכן, אמא שלי הגיעה
וירשה את הרכוש של אבא שלי.

00:30:49:01 00:30:41:21

לאשתו החדשה של אבי
השארנו מעט מן הרכוש.

00:30:51:00 00:30:49:08

לקחנו את הרכוש של אבי
ועזבנו את המקום.

00:30:54:07 00:30:51:03

אפילו לאחותו הגדולה
לא השארנו שום רכוש.

00:30:57:14 00:30:54:11

לקחתם את כל הבהמות איתכם?
- כן, כן.

00:30:59:17 00:30:57:16

כשאתה אומר רכוש
למה אתה מתכוון?

00:31:04:16 00:30:59:22

אני מתכוון לפרות, עזים,
שוורים, חמורים וכו'.

00:31:08:20 00:31:05:08

לקחנו את כל הרכוש של אבא
שלי ועזבנו את המקום.

00:31:09:20 00:31:08:23

או-קיי.

00:31:14:08 00:31:09:24

גם לאחותו הגדולה של אבי
לא השארנו כלום,

00:31:17:19 00:31:14:11

אמרנו, זה רכושו של אבינו

ולקחנו איתנו הכול ועזבנו.

00:31:25:09 00:31:17:24
הייתי ילד, אבל אח"כ התחרטתי,
אמרתי, אבינו הביא את אחותו לפה

00:31:32:09 00:31:25:16
כיוון שאהב אותה, למה לקחנו את
כל הרכוש, למה לא השארנו לה קצת.

00:31:38:06 00:31:32:17
היה לה ילד שחרש את האדמה עם אבי
ועבור כל העזרה שלהם לא קיבלו דבר.

00:31:39:23 00:31:38:08
היו לי כל מיני מחשבות כאלה.

00:31:49:05 00:31:40:03
לאחר שהתבגרתי התחלתי לחשוב על
הדברים האלה, אבל לפני כן לא חשבתי.

00:31:52:12 00:31:49:12
לאחר שהתבגרתי התחלתי
לחשוב על הדברים האלה.

00:31:58:15 00:31:53:22
אמך הגיעה ועזבתם עם כל
הרכוש? לאן עזבתם?

00:32:00:11 00:31:58:16
עזבנו לאזור שנקרא "בלבלה".
- "בלבלה"?

00:32:02:05 00:32:00:14
המקום נקרא "בלבלה גיאורגיס".
- או-קיי.

00:32:05:12 00:32:03:05
עברנו לשם ולאחר זמן קצר...

00:32:09:24 00:32:05:24
איך היה לך? הרי לא חיית
עם אמך ואחיותיך הרבה זמן.

00:32:14:24 00:32:10:21
לא חיית עם אמך
ואחיותיך הרבה זמן,

00:32:16:19 00:32:15:01
אז איך היו החיים לצדך?

00:32:23:14 00:32:16:24
כשחזרתי לחיות איתם התבשר
לי שאחיותי הקטנות מתו,

00:32:26:06 00:32:23:16
כשחזרתי לאמי נמסר לי ששתי
אחיותי הקטנות מתו.

00:32:27:24 00:32:26:09
באמת?
- כן.

00:32:29:11 00:32:28:02
מה קרה לה?
- לא פגשתי אותן.

00:32:37:06 00:32:29:13
כשהייתי קטן הן הלכו עם אמא שלי,
וכיוון שהייתי קטן לא אמרו לי,

00:32:40:06 00:32:37:13
ורק כשנפגשתי עם אמי לאחר
פטירת אבי היא בישרה לי שהם מתו.

00:32:41:23 00:32:40:09
מה קרה לה?
ממה הן מתו?

00:32:48:13 00:32:42:03
ובכן, זה לא כמו היום שיש תרופות,
הן חלו והמחלה ניצחה אותן והן מתו.

00:32:56:13 00:32:49:00
המחלה הייתה קשה, יש שאומרים
שזה רצון האל וככה שתיהן מתו.

00:33:06:22 00:32:58:14
או-קיי, מי היה לכם שם?
האם היה לכם רכוש? קרקעות?

00:33:15:19 00:33:06:24
לגבי הקרקע, שכרנו קרקע מבעל
קרקע מסוים ושילמנו דמי שכירות.

00:33:23:00 00:33:16:00
בעל הקרקע היה אומר לנו את דמי
השכירות והיינו משלמים בלי בעיות.

00:33:24:23 00:33:23:06

לאחר התשלום הם היו
נותנים לנו להשתמש בקרקע.

00:33:28:08 00:33:25:00
ואז היינו מגדלים על
הקרקע גידולים שונים.

00:33:36:05 00:33:28:11
אחי הגדול חורש, אני הייתי שומר על
הפרות, ולפעמים גם אני הייתי חורש.

00:33:38:10 00:33:36:08
ואז גם אני התחלתי לבצע
מטלות של מבוגרים.

00:33:44:22 00:33:38:13
אני זוכר פעם אחת, כשעוד שמרתי
על הפרות, היה לי חבר טוב נוצרי,

00:33:47:07 00:33:44:24
ממש אהבנו זה את זה,
הוא היה בוגר וחכם יותר,

00:33:49:22 00:33:47:08
אבל אני הייתי קטן יותר.

00:33:55:06 00:33:50:00
היינו שומרים על הפרות,
אלה היו חודשי החורף.

00:33:59:13 00:33:55:14
היה לו חמור והוא אמר
לי, תעזור לי לתפוס אותו.

00:34:05:01 00:34:00:00
אמרתי לו, החמור אכל הרבה עשב,
יהיה לנו קשה לתפוס אותו.

00:34:07:09 00:34:05:04
מה הכוונה שהחמור
אכל הרבה עשב?

00:34:17:08 00:34:07:12
בקיץ, הבהמות אוכלות מעט, כיוון
שאין הרבה עשב, בחורף יש יותר.

00:34:24:24 00:34:17:16
בתקופת החורף
לכל הבהמות יש יותר כוח.

00:34:30:12 00:34:25:01
אמרתי לו שהבהמות חזקות,
אבל לא התווכחתי איתו יותר מדי.

00:34:35:20 00:34:30:16
דודי הזהיר אותנו שהפעולה הזאת
מסוכנת ושנחנו ניפגע.

00:34:39:06 00:34:35:22
אבל אנחנו היינו ילדים, אמרנו לו
תביא אותנו אלינו ונרכב עליו.

00:34:45:12 00:34:39:09
אני והוא החזקנו חבל וחיכינו,
וביקשנו מדודי שיבריח אותנו אלינו.

00:34:46:22 00:34:45:14
מה רציתם לעשות לו?

00:34:48:21 00:34:46:24
רצינו לתפוס אותו.
- לתפוס אותו ואז?

00:34:51:09 00:34:48:23
לתפוס אותו ולרכב עליו.

00:35:01:15 00:34:51:16
ואז דודי הבריח אותנו אלינו
והחמור משך את החבל והפיל את שנינו.

00:35:13:09 00:35:02:01
שנינו נפלנו זה על זה ורצה האל
שהוא נפל ראשון ואני עליו.

00:35:17:14 00:35:13:16
וכשנפלתי עליו רגלו נשברה.

00:35:20:14 00:35:18:14
רגלו נשברה.
- או-קי".

00:35:27:09 00:35:20:16
אנחנו יהודים והם נוצרים, ובאותו
זמן הם יכלו לעשות לנו מה שרצו.

00:35:33:10 00:35:27:21
עכשיו רגלו נשברה, הוא היה
בנם של אנשים עניים וכך גם אני,

00:35:36:09 00:35:33:11

אף שהיה לנו עושר, נחשבתי
לילד עני כי לא היה לי אבא.

00:35:39:11 00:35:36:11
לא היה לי אבא שיתערב בשבילי
ויגן עליי מכל מיני צרות.

00:35:52:13 00:35:39:19
היו דודים, אחים של אמי, אבל הם לא
היו מספיק חזקים לעמוד מול הנוצרים.

00:36:00:18 00:35:53:21
עכשיו, אותו ילד שנשברה לו הרגל,
היה מועסק אצל מישהו בשמירת פרות.

00:36:08:03 00:36:00:20
אימו שמעה שנשברה לו הרגל,
ואז הוא חזר הביתה.

00:36:15:18 00:36:08:05
ואז אימו אמרה: הילד הזה היה מפרנס
אותי ובגלל הילד ההוא נשברה לו רגל.

00:36:18:10 00:36:15:21
היא התכוונה,
הילד היהודי הזה.

00:36:19:11 00:36:18:12
באותו זמן כינו אותנו
בכל מיני שמות.

00:36:20:24 00:36:19:14
איך היו קוראים לכם?

00:36:23:00 00:36:21:03
היו קוראים לנו "קאילה".
- או-קי."

00:36:29:19 00:36:23:02
ה"קאילה" הזה שבר לבני את הרגל,
בנוסף, הוא אכל לו את הנשמה וכו'.

00:36:31:02 00:36:29:21
והיא הוציאה הרבה דיבה עלינו.

00:36:36:13 00:36:31:05
פעם הייתי חושב על הנוצרים
שהם רעים וכאלה דברים,

00:36:42:21 00:36:36:16

אבל היום מחשבתי השתנתה, הנוצרים
והמוסלמים הם כמו אחים שלנו,

00:36:48:19 00:36:42:24
חיינו זה לצד זה בשכנות טובה,
גם אם היו ביניהם כמה אנשים רעים.

00:36:59:11 00:36:49:14
כשהיה לנו אירוע הם שמרו על ביתנו
ואנחנו עשינו כך כשהיה להם אירוע.

00:37:01:02 00:36:59:18
ככה חיינו, בעזרה הדדית.

00:37:07:13 00:37:01:04
בנוסף, כשמישהו רצה להרוג אותך,
להרע, היינו מזהירים זה את זה.

00:37:08:08 00:37:07:15
או-קיי.

00:37:13:15 00:37:08:11
אמא של החבר שנשברה לו הרגל אמרה:
תשברו לו את הרגל, שגם ישב בבית.

00:37:18:22 00:37:13:21
היא אמרה, הבן שלהם מפרנס אותם,
אבל הבן שלי יושב בבית ללא מעש,

00:37:21:14 00:37:18:24
היא אמרה: תשברו לו את הרגל
שישב בבית כמו הבן שלי.

00:37:23:02 00:37:21:16
מה אמרת?

00:37:31:15 00:37:23:08
היו לה אחים חזקים
והם באו להרוג אותי.

00:37:36:02 00:37:33:03
הברירה היחידה שהייתה לי
היא לברוח ולהתחבא.

00:37:40:16 00:37:36:06
הם היו בסביבה...
- מי אמר לך שהיא רוצה לפגוע בך?

00:37:44:06 00:37:40:17
היו כאלה ששמעו אותה והם

באו ואמרו לנו את זה,

00:37:47:11 00:37:44:08

הם אמרו לנו, זה מה שהיא
רוצה לעשות לך, לכן תיזהר.

00:37:53:13 00:37:49:13

ואז האחים שלה הגיעו אלינו.
מי שראה אותם הם השכנים שלנו,

00:37:58:21 00:37:53:15

ואני הייתי תחת השגחה מתמדת,
כל הילדים בכפר שמרו עליי,

00:38:04:06 00:37:58:24

כדי להודיע לי ברגע שיבואו
ואז אוכל לברוח.

00:38:08:24 00:38:04:08

עד היום אני מודה לאלוהים.
אני הסתדרתי עם כולם.

00:38:20:15 00:38:09:01

עד כדי כך שאם הייתי נעדר ממפגש
היו שואלים עליי ומחפשים אותי.

00:38:21:23 00:38:20:18

גם היום אני משתדל
להסתדר עם כולם.

00:38:25:11 00:38:22:01

גם פעם היו מחפשים אותי
ככה ומתעניינים בשלומי.

00:38:31:14 00:38:25:13

יש לי מומחיות לרקום שוט בקר
שמשמש לדרבון והכוונת בקר.

00:38:34:16 00:38:32:01

הייתי יושב מהבוקר עד הערב
ומשפר להם את שוט הבקר.

00:38:39:24 00:38:34:19

לא הייתי שומר על הפרות
ולא כלום הייתי רק משפר את השוט,

00:38:45:05 00:38:40:08

הם היו שומרים על הפרות
ועושים את שאר הדברים.

00:38:48:14 00:38:45:14
והם אמרו לי: אתה תבצע את
העבודה הזו ואנחנו נשמור עליך.

00:38:53:14 00:38:48:16
אחד אמר, תעשה לי כזה, והשני אמר
תעשה לי אחר, ואני ישבתי ועבדתי.

00:38:57:11 00:38:53:19
אבל הם היו שומרים על האזור.
כשהם באו, אמרו לי, תברח מפה,

00:39:02:03 00:38:57:18
כשהם באו היו אומרים לי, מהר
תברח, לא משנה לאן, העיקר שתברח.

00:39:03:20 00:39:02:17
או-קיי.

00:39:05:19 00:39:04:04
וככה הסתתרתי מפניהם.

00:39:09:03 00:39:05:22
יום אחד קרה שאלוהים
רצה לעזור לי.

00:39:17:05 00:39:09:07
האנשים האלה הלכו לכנסייה וכשהם
היו שם, הקס יצא והם ישבו בצדדים,

00:39:21:22 00:39:17:08
הקס לא שם לב אליהם,
אלוהים עשה הכול בשביל שאנצל,

00:39:24:22 00:39:22:00
הקס חלף על פניהם
מבלי לומר להם שלום,

00:39:28:08 00:39:25:01
חלף על פניהם של האנשים
שממירים לי את החיים,

00:39:32:15 00:39:28:11
כשהוא עבר אותם, באזור שלנו
אסור ללכת שראשך ופניך מכוסות,

00:39:41:00 00:39:32:23
כשאת חולפת על פני בן אדם, את
מורידה את כיסוי הראש ואומרת שלום.

00:39:43:12 00:39:41:03
ככה כולם מתנהגים
מקטן ועד גדול.

00:39:50:07 00:39:43:16
כשעבר מבלי לומר להם שלום,
הם אמרו, מה, הקס הזה מתנשא עלינו?

00:39:54:08 00:39:50:09
הוא סיים את התפילה, וכשצעד
לביתו, זה היה בשעות הערב,

00:39:56:09 00:39:54:11
הם רדפו אחריו והחטיפו
לו מכות רצח.

00:39:57:14 00:39:56:11
הם אנשים ממש מגעילים.
- כן.

00:40:04:17 00:39:57:21
הם הכו אותו, ואז הגיעו לביתם
וסיפרו שהכו למוות איזה בן אדם.

00:40:15:13 00:40:04:19
באותה תקופה אם הרגת אדם, היית צריך
לקבור את הגופה, שלא ימצאו אותה.

00:40:22:21 00:40:15:15
ואז אמרו להם, למה לא קברתם אותו?
כדי שאף אחד לא ידע על המקרה.

00:40:25:03 00:40:22:24
כשחזרו למקום שבו הכו אותו,
האיש לא היה שם.

00:40:29:19 00:40:26:20
כשלא מצאו אותו, אמרו, כנראה
צבוע טרף אותו, וחזרו הביתה.

00:40:32:14 00:40:29:21
האיש הגיע הביתה בכוחותיו האחרונים
וסיפר למשפחתו על האירוע.

00:40:37:08 00:40:32:20
הוא סיפר למשפחתו מי הכה אותו,
המכים לא וידאו שהוא מת, הם לא

00:40:40:20 00:40:37:14
ידעו שהוא ניצל וסיפר, המשפחה

של המוכה הרגו את המשפחה של המכים.

00:40:43:14 00:40:41:23

הרגו את כל המשפחה?

00:40:44:18 00:40:43:20

הרגו אחד מהמשפחה.

00:40:47:04 00:40:44:20

המשפחה של המכים הכו אחד ממשפחתם
והם הלכו והרגו להם אחד מהמשפחה.

00:40:49:20 00:40:47:08

למזלם הקס רק נפצע קשה

ולא מת.

00:40:53:14 00:40:50:07

המכים חשבו שהוא מת והלכו,
אבל למזלו ה' הציל אותו.

00:40:56:21 00:40:54:22

הם לא העלו בדעתם שהוא

הלך וסיפר למשפחה.

00:41:02:16 00:40:56:24

עכשיו הקס הלך וסיפר למשפחתו
והם הלכו והרגו להם אחד מהמשפחה.

00:41:03:11 00:41:02:20

או-קיי.

00:41:08:10 00:41:03:15

ואז אלה הרגו להם בחזרה, השניים
החזירו וככה נלחמו זה בזה.

00:41:13:10 00:41:08:17

ואז המשפחה של המכים עזבו
את הכפר. עזבו את הכפר.

00:41:16:01 00:41:14:10

וככה זה הסתיים.

00:41:17:23 00:41:16:08

עכשיו אעבור למקרה אחר.

00:41:26:16 00:41:18:00

זה קרה כששמרתי על הפרות,
הייתי בלתי מנוצח בהיאבקות.

00:41:35:13 00:41:26:23

כיוון שלא יכלו לנצח אותי,
זממו נגדי מזימות רעות,

00:41:42:10 00:41:35:16
שגדולים ממני יבואו וירביצו לי,
שיציקו לי וכאלה דברים.

00:41:44:11 00:41:42:14
כיוון שככה היה המצב.

00:41:54:19 00:41:44:14
באזור מגוריני ההורים היו עונדים
לילדיהם הקטנים שרשרת מיוחדת.

00:41:56:02 00:41:54:23
מה זו השרשרת הזאת?

00:42:01:07 00:41:56:05
היא נקראת "דווה".

00:42:04:17 00:42:01:09
אותו ילד היה בן להורים
עשירים והם ענדו לו את זה.

00:42:13:06 00:42:04:23
ואז אותם ילדים אמרו לו, יש לך
משהו על הראש, וגנבו לו את השרשרת.

00:42:16:14 00:42:13:09
ואז הילד שם לב שהשרשרת נעלמה,
והוא שאל, מי לקח לי את השרשרת?

00:42:22:07 00:42:16:17
אמרו לו, מי שלקח זה הילד היהודי,
אמרו לו, הוא לקח לך את זה קודם.

00:42:27:00 00:42:22:13
הילד הלך לביתו וסיפר לאביו,
אביו הגיע לבית הוריי.

00:42:33:00 00:42:27:07
בבית היו אמיי ודודיי, הוא אמר,
ילדכם לקח את ה"דווה" של בני,

00:42:35:24 00:42:33:06
שאלו אותי, אמרתי שלא לקחתי,
דיברתי אמת, לא לקחתי.

00:42:42:00 00:42:36:01
גם היום אם אמרתי משהו

אני לא חוזר בי. יראו את זה בוידאו.

00:42:47:17 00:42:42:07

זו האישיות שלי, גם אם יאימו עליי
באקדח לא אודה במשהו שלא עשיתי.

00:42:51:03 00:42:48:00

זה האופי שלי, גם את
ילדיי חונכתי ככה.

00:42:52:08 00:42:51:05

או-קיי.

00:42:59:00 00:42:52:11

אני אומר להם, אל תודו במשהו
שלא עשיתם, תלכו עם האמת שלכם.

00:43:02:04 00:42:59:07

המעשים שעשינו בעולם הזה,
נישפט עליהם מעלה בשמיים.

00:43:07:21 00:43:02:07

לכן, חונכתי את ילדיי ככה,
אם תשאלו אותם הם יאשרו זאת.

00:43:08:23 00:43:07:24

או-קיי.

00:43:15:23 00:43:09:15

ואז אמרתי שלא לקחתי את השרשרת,
משפחתי ניסתה להרביץ לי שאודה.

00:43:17:00 00:43:16:00

הרביצו לך?

00:43:22:15 00:43:17:03

הם ניסו להרביץ לי, הם עשו
כל שיכולתם כדי להרביץ לי.

00:43:26:14 00:43:22:24

וככה ניסו להלחיץ אותי,
אבל אמרתי שלא לקחתי ממנו.

00:43:33:03 00:43:26:17

ואז משפחתי אמרה לו, תראה, הוא לא
לקח, אם היה לוקח, הוא היה מודה.

00:43:38:09 00:43:33:10

הוא לא השתכנע כל כך,
הוא זמם לתפוס אותי.

00:43:47:01 00:43:38:21
ואז הוא ניסה לתפוס אותי זמן מה,
ועליי נאסר לעבור בקרבת הבית שלו.

00:43:50:09 00:43:47:04
יום אחד, את יודעת מה
זה עץ "וורקה", נכון?

00:43:52:22 00:43:50:14
אמרו שעץ ה"וורקה" הבשיל,
ורציתי לאכול מהפירות של העץ.

00:43:56:17 00:43:53:00
משפחתי הזהירה אותי לא ללכת
לאזור הזה שמא הוא יתפוס אותי,

00:43:59:03 00:43:56:19
הפחידו אותי שהוא יהרוג אותי,
על כל פנים אסרו עליי ללכת לשם.

00:44:01:15 00:43:59:06
הייתי בגיל טיפש עשרה,
לא הקשבתי והלכתי לשם.

00:44:05:01 00:44:02:01
חשבתי שאולי הוא שכח מזה,
אולי הוא לא יהיה במקום הזה,

00:44:07:14 00:44:05:03
ואז הובלתי את הפרות
והגעתי לשם.

00:44:16:02 00:44:07:17
אספתי כמה פירות, וישבתי
מתחת לעץ, העץ היה ממש גדול.

00:44:17:24 00:44:16:07
לאחר זמן קצר, פתאום הגיע למקום
אותו ילד שנגנבה ממנו השרשרת.

00:44:19:23 00:44:18:03
הגיע הילד שנגנבה לו השרשרת.

00:44:21:20 00:44:20:01
לא שמת לי לב שהוא הגיע.

00:44:30:22 00:44:21:23
אספתי את הפירות, הייתה שמש,
הייתי צמא, וישבתי מתחת לעץ בצד.

00:44:38:09 00:44:31:03
כשיישבתי שם , הגיע מסביב
האבא של הילד ונעמד מולי.

00:44:41:08 00:44:38:12
מסתבר שהילד שלו ראה אותי , והוא
הלך מהר ואמר לאביו שאני כאן.

00:44:42:04 00:44:41:12
או-קיי.

00:44:43:08 00:44:42:07
ואז אביו הגיע למקום.

00:44:50:03 00:44:43:12
הוא חרש את השדה יחד
עם עוד 4 מחבריו.

00:44:53:22 00:44:50:09
ואז הוא תפס בחוזקה את ידי
ולקח אותי לחבריו שחרשו את השדה.

00:44:56:24 00:44:54:10
הוא שאל אותי: לקחת את השרשרת?
ענית: לא! אמרתי לך שלא לקחתי,

00:45:00:10 00:44:57:03
גם היום אני אומר לך אותו הדבר,
לא לקחתי לו את השרשרת.

00:45:06:10 00:45:00:16
ואז הוא אמר , אני הולך להרוג אותך,
הוא אמר את זה כדי להפחיד אותי.

00:45:13:03 00:45:06:12
ואז הוא קשר אותי עם השוט בקר,
והושיב אותי על הרצפה בשמש.

00:45:18:03 00:45:13:16
הוא הושיב אותי כשאני קשור,
בכיתי ואמרתי: לא לקחתי.

00:45:23:08 00:45:18:11
הייתי קשור ככה הרבה זמן,
אני זוכר שהייתה שמש חזקה.

00:45:32:09 00:45:23:21
ואז חבריו אמרו: תשחרר אותו,
אם הוא לקח הוא היה מודה כבר.

00:45:36:18 00:45:32:11
אמרו לו: הילד אמין,
תשחרר אותו.

00:45:39:14 00:45:36:22
לאחר מכן הוא שחרר
אותי והלכתי משם.

00:45:50:18 00:45:40:06
בזמן שהוא קשר אותי, הפרות,
העזים והחמורים התפזרו לכל עבר.

00:45:57:20 00:45:50:21
ואז אספתי את כל הבהמות
והובלתי אותם לכיוון הבית.

00:46:04:13 00:45:57:22
כשהגעתי היה חושך, משפחתי
דאגה ממש והם התחילו לצעוק.

00:46:11:08 00:46:04:15
כל המשפחה, אמי, דודי
קרובי כולם צעקו והיו נסערים.

00:46:14:14 00:46:11:21
הם הלכו לבית של אותו איש
או שהם כעסו עליך?

00:46:20:02 00:46:14:21
הם כעסו עליי, לא יכולתי לספר
שהלכתי לאזור שבו הוא נמצא.

00:46:21:08 00:46:20:09
לא סיפרת להם מה קרה?

00:46:26:10 00:46:21:10
לא יכולתי לספר להם, אם הייתי
מספר הייתי נענש בחומרה.

00:46:31:07 00:46:26:13
והסיבה שלא סיפרתי היא שנאסר
עליי ללכת לשם ואם הייתי מספר,

00:46:35:08 00:46:31:11
אז העונש שהייתי מקבל היה כבד.
וגם הם לא היו מתערבים בשבילי.

00:46:39:02 00:46:35:15
הם לא היו מתערבים בשבילי.

- או-קיי.

00:46:42:02 00:46:39:08
ככה זה נגמר בסוף.

00:46:49:14 00:46:42:09
וככה קרו כל מיני אירועים
נוספים, כפי שסיפרתי לך קודם.

00:47:01:18 00:46:50:07
לאחר מכן אנחנו ודודי תכננו
לעזוב את המקום שבו גרנו.

00:47:06:16 00:47:01:20
ולדודי היה אויב.
- גרתם יחד איתו?

00:47:09:20 00:47:07:03
עם מי?
- עם דודך?

00:47:15:20 00:47:10:02
דוד שלי, שני אחים
של אימי גרו באותו הכפר.

00:47:20:05 00:47:15:24
איך היה לאמך בית?

00:47:29:19 00:47:20:08
אנחנו היינו בגירים, אחי הגדול
ידע לבנות בית, כולנו עזרנו לה.

00:47:32:09 00:47:29:23
כשהתבגרנו עזרנו
לה לעשות הכול.

00:47:34:06 00:47:32:15
או-קיי, ואז...

00:47:43:07 00:47:34:15
ואז לאחר מכן, דוד שלי
והאיש הזה רבו.

00:47:47:15 00:47:43:11
איזה איש? זה שרצה להרביץ
לך בגלל השרשרת של בנו?

00:47:50:00 00:47:47:17
לא, לא הוא, זה איש אחר.
- איש אחר.

00:47:51:17 00:47:50:03
התובע מסרמלה.

00:47:52:17 00:47:51:20
הוא נוצרי.

00:47:54:02 00:47:52:19
כן, הוא נוצרי.
- או-קיי.

00:48:00:04 00:47:54:04
אני הייתי שומר על הפרות
והוא טען שהן אכלו מהשדות שלו,

00:48:06:15 00:48:00:08
והוא לקח בשבי את הפרות כדי
שנשלם דמי כופר עבור הפרות.

00:48:07:03 00:48:06:17
או-קיי.

00:48:11:15 00:48:07:05
הוא לקח את הפרות כדי שנשלם לו.
- או-קיי.

00:48:15:04 00:48:11:18
יש חוק שאם זו פעם ראשונה שהן
אכלו, אתה לא משלם לבעל השדה,

00:48:17:04 00:48:15:10
אתה משלם רק אם זה
קרה פעם שנייה.

00:48:20:09 00:48:17:13
האיש הזה חיכה שבבוא ונשלם
את דמי הכופר עבור הפרות.

00:48:25:03 00:48:20:15
באותה תקופה היה חורף,
אך לא ירד גשם.

00:48:29:01 00:48:25:15
חרשנו את השדה כשהאדמה
הייתה יבשה וזרענו את הטף.

00:48:32:04 00:48:29:03
בנוסף לפרות של משפחתי הייתי
שומר גם על הפרות של אחד הנוצרים.

00:48:40:04 00:48:32:11
הנוצרי הזה היה אדם ידוע, הוא היה
עוזר לנו, הוא היה חבר טוב של סבי.

00:48:43:17 00:48:40:07
עכשיו הייתי שומר על הפרות...

00:48:45:16 00:48:43:19
זו הייתה עבודתך?
שילמו לך?

00:48:46:19 00:48:45:20
לא שילמו לי.
- או-קי.

00:48:56:13 00:48:46:22
גם לפני כן כשהייתי שומר על הפרות
של אימי ושל דודי, זה היה ללא תשלום

00:48:59:01 00:48:56:15
או-קי.
- כל הילדים עסקו בזה ללא תשלום.

00:49:01:10 00:48:59:03
או-קי.
- ככה זה בכל משפחה.

00:49:08:22 00:49:01:16
ובסיום השמירה על הפרות שלנו ושל
הנוצרי עברתי דרך השדה של האיש,

00:49:13:01 00:49:09:13
בשדה נזרע טף, אבל
הטף עדיין לא צמח.

00:49:21:06 00:49:13:06
האיש חיפש סיבה לריב, הטף עדיין לא
צמח ואפשר לעבור מעליו, זה לא יזיק.

00:49:21:18 00:49:21:08
או-קי.

00:49:28:15 00:49:21:21
אם הפרות לא ידרכו ויערבבו את זה,
אז הציפורים היו אוכלות את הזרעים.

00:49:30:02 00:49:28:21
חקלאים רבים רוצים שהפרות ידרכו
על השדה ויערבבו את הזרעים עם הבוץ.

00:49:36:09 00:49:30:09
אנחנו חשבנו על טובתו של האיש,
לכן עברנו עם הפרות בשדה שלו.

00:49:42:09 00:49:36:11
הייתי עם עוד מישהו ששמר על הפרות
של משפחתו וככה הגענו כל אחד לביתו.

00:49:45:03 00:49:42:11
למחרת האיש הגיע אלינו הביתה.

00:49:48:18 00:49:45:09
הוא בא ואמר, תשלמו לי
על הנזק שעשיתם לשדה שלי.

00:49:54:20 00:49:48:22
האיש שעבר איתי עם הפרות שלו בשדה
אמר, תחייב אותי כי גם אני עברתי.

00:50:01:11 00:49:54:23
הוא אמר לו, אם אתה לוקח מהם
תשלום, קח גם תשלום ממני.

00:50:14:19 00:50:02:02
לא היה חוק שיתמוך בטענה שלו,
אז הוא פנה לבורר של הכפר.

00:50:21:12 00:50:15:00
עכשיו אותו בורר כופה את הדין
עליך ומחייב אותך לשלם.

00:50:24:19 00:50:22:00
ואז אותו בורר פסק לטובת
האיש וחייב אותנו לפצות אותו.

00:50:26:23 00:50:24:21
הגיעה אלינו דרישה לשלם.

00:50:31:19 00:50:27:01
ואז דודי ואותו איש אמרו לבורר,
אנחנו מערערים על החלטה שלך.

00:50:37:13 00:50:31:23
כדי לפסוק לטובת אחד הצדדים צריך 3
עדים והיו רק שניים, לכן הם ערערו.

00:50:42:00 00:50:37:16
שני העדים שיקרו ונתנו עדות
שראו את הפרות אוכלות מהשדה.

00:50:49:19 00:50:42:13
העד השלישי אמר: מה פתאום? הטף
עדיין לא צמח, אז מה הן אכלו?

00:50:56:19 00:50:50:00
בכל זאת הבורר פסק לטובת האיש
ודרשו מאיתנו לפצות אותו.

00:51:08:00 00:50:57:19
ואז דודי אמר, אני מערער על ההחלטה,
ופנה לערכאה משפטית גבוהה יותר.

00:51:13:13 00:51:08:06
כשחזר מבית המשפט כנראה נאמר לו
שהוא שם ובדרך הוא פגש את התובע.

00:51:18:20 00:51:13:15
דודי הביא איתו מבית המשפט מסמך של
הקפאת הליכים. זאת אומרת מביהמ"ש.

00:51:25:19 00:51:18:22
כשחזר משם כנראה נאמר לו
שהוא שם ובדרך פגש את התובע.

00:51:27:14 00:51:26:00
דודי נשא על עצמו רימון,

00:51:31:13 00:51:28:00
ואותו האיש היה חמוש ברובה.
- למה הוא הסתובב עם רימון?

00:51:37:00 00:51:31:15
כיוון שפחד, הוא אמר, אם מישהו
יתקוף אותי, אגן על עצמי עם זה.

00:51:39:06 00:51:37:02
נהוג שמישהו מסתובב
עם רימון עליו.

00:51:46:00 00:51:39:19
היה נהוג להסתובב עם כלי נשק?
- כן, נושאים נשק להגנה עצמית.

00:51:50:13 00:51:46:12
הוא נשא עליו רימון, וכל
המשפחה לא ידעה שיש לו רימון.

00:51:53:18 00:51:51:00
בדיעבד אותו רימון
הציל את חייו.

00:51:58:06 00:51:53:21
התובע נשא עליו רובה
ודודי נשא עליו רימון.

00:52:10:11 00:51:58:13
ואז האיש צפה בדודי מגיע, היה ערב
כשדודי חזר הביתה להראות את המכתב.

00:52:18:09 00:52:10:13
וכשדודי התקדם הוא ראה את התובע,
ואז הוא חשש שיעשה לו משהו.

00:52:22:04 00:52:18:12
ואז הוציא מכיסו את הרימון, ואיך
שהוציא את הרימון התובע ראה אותו.

00:52:25:15 00:52:22:08
ואז אמרו זה לזה,
תן לי לעבור.

00:52:35:21 00:52:25:18
האיש אמר, כבר הוצאת משהו מכיסך,
אני לא סומך עליך, לכן בוא נלחם.

00:52:43:14 00:52:36:09
אם דודי יפתח את הנצרה
עם הפה, האיש יירה בו ראשון.

00:52:49:21 00:52:43:17
הייתה לו גלימה וכשהוא לא שם לב,
הוא פתח את הניצרה וזרק את הרימון.

00:52:50:19 00:52:50:02
או-קיי.

00:52:54:14 00:52:50:22
כשהוא זרק את הרימון לא כיוון
טוב לכן הוא פספס את האיש.

00:52:59:09 00:52:54:16
אבל מההדף התובע נפל,
וגם הרובה נפל הרחק ממנו.

00:53:00:03 00:52:59:11
או-קיי.

00:53:05:16 00:53:00:05
ואז דודי רדף אחריו על מנת להרגו
ואותו איש ברח כל עוד נפשו בו.

00:53:11:16 00:53:05:21

ואז אותו מקרה הגיע
לאוזני כל הכפר.

00:53:17:17 00:53:11:22

באותה התקופה שימוש ברימון
היה אסור, זאת עבירה על החוק.

00:53:22:03 00:53:17:20

החוק אוסר על כך, זה
כלי נשק לא מורשה לשימוש.

00:53:25:02 00:53:22:13

בגלל השימוש ברימון
דודי נכנס לכלא.

00:53:28:22 00:53:25:06

אמרו לו למה אתה מסתובב עם
רימון? למה זרקת את זה על האיש?

00:53:34:16 00:53:29:05

ואל תשכחי שהייתה אנטישמיות
ושהם עשו לנו מה שרצו.

00:53:37:03 00:53:34:22

ואז הוא נכנס לכלא.

00:53:45:14 00:53:37:10

הוא נכנס לכלא המחוזי.

00:53:54:20 00:53:45:21

הבעל של אחותו היה איש אמיץ,
הוא לא הסתדר עם הבורר,

00:54:03:16 00:53:54:24

ואז אותו גיס, שבעבר שמו היה
אסצ'לה עזרא והיום שמו אבבה,

00:54:13:03 00:54:03:23

הוא היה איש אמיץ בעל אמצעים,
לכן הוא הלך לביהמ"ש.

00:54:17:15 00:54:13:12

באותו הזמן, בתקופת היילה סלאסי,
נהוג לשחד, היו לנו פרות, חמורים,

00:54:22:07 00:54:17:18

נתנו לו מה שיכולנו ואת הרכוש הזה
הוא מכר ונתן כשוחד ושחרר אותו.

00:54:23:23 00:54:22:09
כלומר, הוא מכר את הבהמות
ועבור זה קיבל כסף?

00:54:29:18 00:54:24:00
כן, הבאנו לו את הבהמות, את הבהמות
הוא מכר, קיבל כסף וכך שחרר אותו.

00:54:30:07 00:54:29:21
או-ק"י.

00:54:33:18 00:54:30:09
הוא שוחרר והגיע הביתה, ובשל
המקרה לא יכולנו להמשיך לחיות שם.

00:54:37:03 00:54:33:22
כפי שסיפרתי לך קודם,
עזבנו את המקום.

00:54:51:24 00:54:38:19
התארגנתם לפני כן? לאן עזבתם?
אתה זוכר איך היה בבית באותו הזמן?

00:54:59:24 00:54:52:03
לקחנו איתנו את הצאן והבקר,
אוכל ודברים העמסנו על החמור,

00:55:03:24 00:55:00:01
ובאותו הזמן לא הייתה לנו
הרבה תוצרת חקלאית.

00:55:07:17 00:55:04:02
הנשים היו עושות כלי חרס,
והגברים היו עוסקים בנפחות ברזל.

00:55:15:11 00:55:08:03
ובאותו הזמן עסקנו
בעבודות האלה.

00:55:25:14 00:55:15:17
ככה הסתדרנו, מכרנו את הפרות
ואת עבודות החרס והברזל.

00:55:28:03 00:55:25:17
התוצרת החקלאית
הייתה מעטה.

00:55:37:09 00:55:32:06
בכל זאת, איך התארגנתם

ועזבתם את המקום?

00:55:45:04 00:55:37:11
את מה שנשאר מכלי החרס והברזל
מכרנו במחירים נמוכים ועזבנו.

00:55:53:00 00:55:45:12
כשהתארגנתם ומכרתם את הרכוש
השכנים לא חשדו בכם?

00:56:04:01 00:55:53:03
הם חשדו, אבל דודי לא חזר
לחיות איתנו, החבאנו אותו,

00:56:06:04 00:56:04:08
וככה, איכשהו, במאמץ רב,
עזבנו את המקום.

00:56:07:03 00:56:06:07
עזבנו.

00:56:18:01 00:56:07:09
אנשי הכפר לא רצו להסגיר אתכם?
- לא, לעזוב מקום כזה לא היה קשה.

00:56:19:18 00:56:18:03
היה קשה לחיות שם, אבל אם
רצית לעזוב נתנו לך בלי בעיה.

00:56:35:08 00:56:19:22
היינו ממציאים עילה למה אנחנו
עוזבים וככה לא היו בעיות מיוחדות.

00:56:41:21 00:56:35:15
ואז עזבנו, והיה לאימי אח קטן...
- חכה, לפני שאתה עובר הלאה.

00:56:48:07 00:56:41:24
נפרדת לשלום מחבריך? ספר לי.
בטח היו לך חברים שם?

00:56:57:10 00:56:48:13
תראי, העזיבה שלנו הייתה בסתר,
לכן אמרו לנו לא להגיד לאף אחד,

00:57:04:04 00:56:57:12
לא הייתה פרידה וליווי
כמו שצריך. ככה זה.

00:57:13:10 00:57:04:11

וככה עזבנו את המקום ואז...
- רגע, איך בדיוק עזבתם בסתר? בערב?

00:57:24:10 00:57:13:13
כשהם יצאו, אני יצאתי קודם עם
הבהמות והתקדמתי לקרובי בכפר אחר.

00:57:27:08 00:57:24:18
משפחתי נשארה מאחור
במקום שגרנו.

00:57:34:05 00:57:27:11
אבל אני התקדמתי לכפר אחר
למקום בטוח יותר.

00:57:40:10 00:57:34:08
אהה יצאת לפניהם?
- כן, יצאתי ערב קודם.

00:57:49:16 00:57:40:16
כשדודי והאישה הוא נלחמו זה עם זה,
אני עזבתי את המקום יחד עם הפרות.

00:57:52:24 00:57:49:23
באותו הזמן אני הייתי הכי מתאים
למשימה. זאת אומרת, לקחת את הפרות.

00:57:59:11 00:57:53:03
גם אם היו בני דודים שלי,
אני הייתי הכי מתאים למשימה.

00:58:06:12 00:57:59:13
אחי עסק במלאכת החרישה, כך
גם דודי עסקו במטלות האחרות,

00:58:11:17 00:58:06:15
אני הייתי עם הפרות וככה הצטרפתי
לדודי שנמצאים בכפר אחר.

00:58:17:22 00:58:11:20
המקום רחוק? כמה ימי מסע זה?
- משהו כמו 3-4 שעות.

00:58:25:23 00:58:18:01
הגעת לכפר של דודי ושהיית
אצלם בערך 5-6 חודשים.

00:58:27:08 00:58:26:01
גם עכשיו היית לבדך?

00:58:33:00 00:58:27:10
שם הייתה דודה של אמי, אחותו
הקטנה של אבא של אימי,

00:58:35:21 00:58:33:03
שהיתי עם ילדיה,
הם משפחה שלנו.

00:58:39:03 00:58:36:00
אבל לא היו איתי
אחים ואחיות.

00:58:41:20 00:58:39:06
או-קיי, זכור לך שהגעת
לכפר של דודתך?

00:58:44:23 00:58:42:02
היא לא נבהלה כשראתה אותך?
לא שאלו למה הגעת לפה לבד?

00:58:48:10 00:58:45:00
מי? דודתה של אימי?
- כן.

00:58:57:08 00:58:48:13
כששמעו על האירוע שדודי נלחם עם
הנוצרי, ילדיה הגיעו לכפר לעזור.

00:59:00:24 00:58:57:14
לא הלכתי לבדי, הם לקחו
אותי לכפר שלהם.

00:59:04:02 00:59:01:02
אה, כלומר הם שמעו על המקרה?
- כן, הם שמעו על המקרה.

00:59:13:22 00:59:04:14
כששמעו שהוא נלחם עם הנוצרי
הם הגיעו חמושים כדי לעזור.

00:59:14:10 00:59:13:24
או-קיי.

00:59:19:02 00:59:14:12
אם אותו נוצרי היה מתחיל להילחם,
אז הדודים שלי היו נלחמים בהם.

00:59:26:16 00:59:19:04
המשפחה התאחדה והייתה מוכנה
לקרב, אבל ברגע האחרון הוא פחד.

00:59:29:14 00:59:26:19
הוא לא רצה להתעמת
איתנו, הוא פחד.

00:59:36:17 00:59:30:01
המשפחה שלנו התאחדה,
הגיעו מכל הכפרים באזור.

00:59:44:14 00:59:36:20
התדמית הייתה שאין לנו סנטימנטים,
שאנחנו הורגים ועוזבים למקום אחר.

00:59:52:01 00:59:45:05
העולם כולו מפחד מהיהודים
כיוון שאלוהים איתנו תמיד.

00:59:57:05 00:59:52:07
היו מפחדים מאיתנו, גם אם
יש יהודי אחד, פחדו שהוא יעשה משהו.

01:00:01:15 00:59:58:04
ובכן, בגלל המקרה הזה
שהיתי אצל דודיי.

01:00:03:06 01:00:01:17
מה עשית שם במשך 5 חודשים?

01:00:06:18 01:00:03:08
מה יכולתי לעשות,
שמרתי על הפרות.

01:00:10:05 01:00:06:24
שמרתי על הפרות של
משפחתי ושל דודיי.

01:00:14:05 01:00:10:08
או-קיי, מה זכור
לך מהשהות שם?

01:00:29:09 01:00:16:16
הייתי מנותק מאחיי ומאימי ולא
חשתי בנוח שם, בעיקר הייתי בוכה.

01:00:33:16 01:00:29:11
לא משנה מה דודיי עשו עבורי,
לא חשבתי שהם רוצים בטובתי,

01:00:37:12 01:00:33:18
כל מה שעבר לי בראש זה למה

נפרדתי מאחיי, והייתי בוכה.

01:00:38:23 01:00:38:02
או-קיי.

01:00:57:12 01:00:39:01
וככה עברו כמה ימים, ופעם אחת אמרו לי לקחת את הפרות ולעבור לכפר אחר.

01:00:59:24 01:00:57:18
מי הורה לך ללכת? אמרו לך ללכת לשם או שהלכת על דעת עצמך?

01:01:03:06 01:01:00:01
לא, המשפחה אמרה לי ללכת לשם.

01:01:05:02 01:01:03:10
אמרו לי ללכת לשם ואני מילאתי אחר ההוראות.

01:01:06:12 01:01:05:05
איך ידעת את הדרך לשם?

01:01:14:18 01:01:06:14
פעם התלוויתי לאמי שהלכה לבקר שם, מאז זכרתי את הדרך.

01:01:21:12 01:01:14:24
בפעם הראשונה שהלכתי לדודתי, הלכו איתי דודיי שהיו חמושים.

01:01:33:23 01:01:22:01
אבל בפעם השנייה הלכתי לבד, היה יהודי בשם וובי דג'ן, שבאזור ההוא

01:01:42:05 01:01:34:01
היה מאוד מוכר, ואז אמרו לי, אם יעצרו אותך בדרך תאמר שאתה הבן שלו.

01:01:48:24 01:01:42:17
וובי דג'ן היה עשיר ובעל השפעה רבה ולכן היו מפחדים ממנו באזור.

01:01:55:12 01:01:49:05
אם באותו אזור מישהו נגע בקרוביו, הוא היה הולך ומתחשבן איתם,

01:01:58:24 01:01:55:19
ובכן, הוא היה איש חזק ומוכר.

01:02:08:02 01:01:59:05
אמרו לי, אם יעצרו אותך
בדרך תאמר שאתה הבן שלו.

01:02:09:20 01:02:08:04
אבל שלחו אותך לבדך, נכון?
- כן, כן.

01:02:12:19 01:02:09:23
חכה רגע, איך קראו לכפר
שבו חיה דודתך?

01:02:15:12 01:02:12:23
שמו של הכפר הוא "דרייה".
- דרייה.

01:02:20:10 01:02:15:13
כשיצאת לכיוון "סרמלה",
כמה זמן או כמה ימי מסע זה?

01:02:25:24 01:02:20:13
משהו כמו 2-3 שעות.
- או-קיי.

01:02:31:08 01:02:26:05
משהו כזה, 2-3 שעות.
לא נראה לי שיותר מזה.

01:02:34:12 01:02:31:12
התחלתי במסע ועברתי את הנהר.
- או-קיי.

01:02:37:08 01:02:34:15
ומה קרה בדרך?
- לא קרה לי שום דבר.

01:02:43:22 01:02:37:11
פגשתי אנשים ששאלו אותי לאן אני
הולך, השבתי להם ונתנו לי לעבור.

01:02:45:23 01:02:44:01
או-קיי.
- ואז הלכתי.

01:02:47:09 01:02:46:02
או-קיי.

01:02:53:24 01:02:47:12
ואז חיינו שם תקופה

וגם שם נוצרה בעיה.

01:03:09:14 01:02:54:02
חכה, המקום הזה חדש למשפחתך.
מי חיכה להם שם? ממה הם התפרנסו?

01:03:14:10 01:03:09:18
כשעזבתי אותם?
- כן, כשהגיעו לסרמלה.

01:03:20:07 01:03:14:13
לפני שאנחנו הגענו לשם,
אח של אמא שלי היה גר שם.

01:03:25:15 01:03:20:10
בשל המקרה עם הנוצרי, אחיה הקטן
של אימי עבר לחיות ב"סרמלה".

01:03:37:00 01:03:25:17
משפחתה של אשתו חיו שם לכן הוא
עבר לגור שם עד שיירגעו הרוחות.

01:03:45:00 01:03:37:02
האחים חיו בנפרד, כשרצו לעזור
זה לזה הם שלחו את הילדים.

01:03:45:12 01:03:45:05
או-קיי.

01:03:52:24 01:03:45:14
כיוון שאח של אימי
גר שם, עברתי לגור שם.

01:03:56:01 01:03:53:01
או-קיי, היו לו בית וקרקע שם?

01:03:58:13 01:03:56:03
לגבי הקרקע סיפרתי לך,
זה בחכירה...

01:04:01:21 01:03:58:16
כוונתי לקרקע
לבנות עליה בית?

01:04:07:12 01:04:01:23
אף אחד לא מגביל אותך
שם אם אתה רוצה לבנות בית.

01:04:09:10 01:04:07:15
אפשר לבנות בית

איפה שרוצים.

01:04:10:01 01:04:09:12
או-קיי.

01:04:16:14 01:04:10:04
התשלום הוא על שימוש בקרקע
אבל לבנות בית לא הייתה בעיה.

01:04:20:02 01:04:16:22
זאת המסורת הכי
טובה שזכורה לי.

01:04:23:07 01:04:20:09
אף אחד לא התקשה
לבנות את ביתו.

01:04:24:01 01:04:23:11
לא כמו היום.

01:04:27:01 01:04:24:04
זאת אומרת שאחיה של
אמך בנו שם בית?

01:04:41:03 01:04:27:09
הגענו כל המשפחה, אימי, סבי וסבתי,
הדוד שנלחם, כולם, ושם חיינו.

01:04:42:11 01:04:41:09
או-קיי.

01:04:52:05 01:04:42:14
כשחיינו שם אחד הקרובים שלנו
נשדד ונרצח ע"י נוצרים.

01:04:54:03 01:04:52:07
הוא תושב הסביבה?

01:04:58:01 01:04:54:09
כן, הוא קרוב משפחה שלנו,
הסבתות שלנו אחיות.

01:05:00:10 01:04:58:04
מי שהרגו אותו
הם השכנים שלו?

01:05:03:10 01:05:00:13
הרגו אותו אויבים
שגרים בכפר אחר.

01:05:06:12 01:05:03:12
הם גרו מחוץ ל-"סרמלה"?

01:05:18:21 01:05:06:15
הם חיו ב"סרמלה" אבל מצאו אותו
בדרך והרגו אותו כי היה לו כסף.

01:05:29:16 01:05:18:24
אותו וובי דג'ן הוציא פיצוי
כספי מהרוצחים ונתן לאמו של הנרצח.

01:05:35:16 01:05:29:19
זו הייתה תקופה של בלגן, אף אחד
מהמשפחה לא הבין זה את זה.

01:05:47:00 01:05:35:18
אח של הנרצח רצה לנקום את דמו
של אחיו ורצה לקבל פיצוי כספי.

01:05:53:12 01:05:47:04
אח של הנרצח רצה לנקום
בכל מחיר והוא חיפש את הרוצח.

01:06:02:17 01:05:53:15
הרוצח היה בעל תפקיד ממשלתי,
מי שרצחו את האיש היו ילדיו.

01:06:03:11 01:06:02:24
או-קיי.

01:06:16:22 01:06:03:18
אותו וובי דג'ן הלך לבית המשפט
ודרש שיפצו את אמו של הנרצח.

01:06:26:21 01:06:17:01
עבר זמן מה ואותו וובי דג'ן
עזב את הכפר, עזב לאגמוגופה.

01:06:32:08 01:06:27:02
האיש...
- זה ששמו "וובי" עזב.

01:06:38:09 01:06:32:15
זה ששמו וובי, האיש המוכר,
עזב למקום אחר בשם "אגמוגופה".

01:06:39:24 01:06:38:15
יחד עם מספר אנשים
הם עזבו לשם.

01:06:41:00 01:06:40:04
או-ק"י.

01:06:50:24 01:06:41:02
אח של הנרצח פגש במקרה
את אביהם של הרוצחים.

01:06:55:05 01:06:51:01
פגש את אביהם של הרוצחים.
- או-ק"י.

01:06:56:22 01:06:55:08
רצה אלוהים והם נפגשו.

01:07:03:08 01:06:57:00
כיוון שזה היה רצח בזוי, אלוהים שם
את אותו איש בידי אחיו של הנרצח.

01:07:13:14 01:07:03:11
עכשיו האיש רצה להחזיר את תפקידו
והיה עליו להגיע למשרד הראשי בדסה.

01:07:23:01 01:07:13:22
הוא הגיע לדסה, הסביר מה שהיה
וכשחזר הוא פגש את אחיו של הנרצח.

01:07:33:16 01:07:23:04
הם לא מכירים זה את זה,
אבל האבא סיפר לו את כל הסיפור.

01:07:42:02 01:07:34:09
הבנים שלי הרגו מישהו ובגלל זה
נאלצתי לעשות ככה, סיפר לו הכול.

01:07:45:15 01:07:42:05
אחיו של הנרצח לא הכיר אותו
ובלבו אמר: אותך אני מחפש.

01:07:52:02 01:07:45:21
ואז הם הלכו ושוחחו וכשהגיעו למדבר
האח של הנרצח הלם בראשו והרג אותו.

01:07:54:17 01:07:53:24
או-ק"י.

01:07:56:20 01:07:54:21
הלם בראשו והרג אותו.

01:08:09:13 01:07:56:22
ואז הגיע וסיפר שרצח את האיש ואמר

לקרוביו לעזוב את המקום במהרה.

01:08:11:20 01:08:09:16

אבל זו לא הייתה בעיה?

01:08:12:22 01:08:11:22

בטח שהייתה בעיה.

01:08:17:08 01:08:12:24

הוא לא ידע שאם הוא רוצח, משפחתו תיאלץ לברוח ולעזוב את המקום?

01:08:21:01 01:08:17:15

לא הייתה שום ברירה. אם התאפשר לך אז אתה מוכרח לנקום את דמו.

01:08:23:17 01:08:21:04

גם משפחה אחרת הייתה נוהגת כך.

01:08:27:08 01:08:25:08

ככה היו החיים שם.

01:08:28:07 01:08:27:15

או-קיי.

01:08:31:06 01:08:28:09

עכשיו הוא רצח ואז

באו וסיפרו לנו.

01:08:33:23 01:08:31:09

לא כעסתם על המקרה?
המשפחה לא כעסה שהוא רצח?

01:08:35:13 01:08:34:00

מה, למה הוא רצח?

- כן.

01:08:36:06 01:08:35:16

למה הוא רצח?

- כן.

01:08:40:12 01:08:36:08

כעסו מאוד, אך יש גם כאלה שאמרו, טוב שהוא נקם את דמו.

01:08:46:11 01:08:40:16

יש שאמרו: הוא החזיר את מה שהם עשו לנו, אם יבואו, נלחם בהם.

01:08:51:03 01:08:46:18

יש כאלה שהיו בעד
ויש כאלה שהיו נגד.

01:09:00:04 01:08:51:23
זה מה שאמרת קודם, שובי
עזב ומשפחתו הייתה גרה שם,

01:09:03:20 01:09:00:07
בני משפחת "ובי"
הואשמו ברצח האיש.

01:09:09:08 01:09:03:23
הוא הואשם בכך שהוא רצח
את האיש, לכן הוא עזב את המקום.

01:09:11:01 01:09:09:10
"ובי" הואשם אף שלא
ביצע את הרצח.

01:09:14:09 01:09:11:03
כן, הוא הואשם על לא עוול בכפו.
- כן, על לא עוול בכפו.

01:09:18:12 01:09:14:12
בשל זה, כשהאשימו אותו ברצח,
משפחתו עזבו במהרה את הכפר.

01:09:20:06 01:09:18:18
נשארנו אנחנו, לא היה
לנו לאן לברוח.

01:09:23:12 01:09:20:23
לא הייתה עילה
לבריחה שלנו.

01:09:28:06 01:09:23:14
אף אחד לא ידע שאנחנו
קרובים שלו, רק אנחנו ידענו.

01:09:28:21 01:09:28:19
או-קי".

01:09:31:11 01:09:28:22
דרך אגב, כל פעם שעזבתם
לכפר אחר החלפתם את שמכם?

01:09:34:12 01:09:31:15
לא החלפנו, לא החלפנו.
- או-קי".

01:09:46:12 01:09:35:02
הייתה לנו אמונה באל, לכן
הוא שמר עלינו בכל מקום שהלכנו.

01:09:48:08 01:09:46:17
או-קיי, תמשיך.

01:10:04:08 01:09:48:21
ואז לא ידענו מה לעשות, אם נעזוב
ככה סתם יחשדו בנו שאנחנו קרובים.

01:10:06:19 01:10:04:11
הם ידעו שאתם יהודים?
- כן, ידעו שאנחנו יהודים.

01:10:10:11 01:10:06:22
אבל לא ידעו שאנחנו
משפחה של הבורחים.

01:10:11:10 01:10:10:13
או-קיי.

01:10:19:02 01:10:11:21
ואז כל פעם היו מנסים לברר
אם אנחנו קרובים של הבורחים.

01:10:21:00 01:10:19:08
אנחנו חיינו בשלווה
מבלי להילחץ.

01:10:22:05 01:10:21:03
איזה משנה זהירות נקטתם?

01:10:33:19 01:10:22:09
הם הסתובבו בקרבנו,
אז נזהרנו לא לדבר על זה.

01:10:39:01 01:10:34:02
חיפשנו עילה
לעזיבה שלנו.

01:10:46:13 01:10:39:07
היה קיץ וחם מאוד
והייתה בעיה להשיג מים.

01:10:52:01 01:10:46:19
מתו לנו פרות כיוון
שלא היו מים ואוכל לתת להם.

01:11:01:13 01:10:52:08

ואז יצאה הוראת ממשלה
שיש לחסן את כל הפרות.

01:11:07:10 01:11:02:01
אמרו לנו, תחסנו את הפרות,
זאת הייתה ההזדמנות שלנו לברוח.

01:11:13:20 01:11:07:14
כדי לזהות אילו פרות חוסנו
היו מנקבים את האוזן שלהן.

01:11:22:10 01:11:14:01
אמרנו אנחנו לא יכולים לאכול
ממה שהנוצרי שחט וסירבנו לחסן.

01:11:28:10 01:11:22:14
כיוון שניקבו את אוזניהן של
הפרות סירבנו לעשות חיסון לפרות.

01:11:34:23 01:11:28:11
כיוון שסירבתם לחסן הן עלולות
להידבק, לכן עליכם לעזוב את המקום.

01:11:37:07 01:11:35:01
אמרו לנו: עליכם לעזוב את המקום.

01:11:41:15 01:11:37:15
מצאנו עילה לעזוב את המקום.
- נמצאה העילה.

01:11:44:21 01:11:41:21
כמה זמן חיייתם במקום הזה?
ב"סרמלה"?

01:11:48:05 01:11:44:23
אם אני לא טועה,
משהו כמו 2-3 שנים.

01:11:49:10 01:11:48:07
או-קיי.

01:11:51:09 01:11:49:16
...ואז

01:11:55:21 01:11:51:16
ואז עזבנו את המקום והגענו
לכפר בשם "מיי-מרים".

01:11:59:02 01:11:56:16
"מיי-מרים"?

- כן.

01:12:00:04 01:11:59:15
או-ק"י.

01:12:02:10 01:12:00:06
הגענו ושם...

01:12:06:06 01:12:02:16
השכנים נפרדו מכם לשלום
כשאמרתם שאתם עוזבים?

01:12:14:21 01:12:06:09
כן, הם נפרדו מאיתנו יפה,
ליוו אותנו עד לנהר.

01:12:23:03 01:12:15:02
לא ביקשו סליחה מכם כשעזבתם
כי לא רציתם לחסן את הפרות?

01:12:40:21 01:12:23:05
זה התחלק, יש כאלה שביקשו סליחה
ויש כאלה שאמרו, טוב שהם עזבו.

01:12:57:17 01:12:40:24
יש על יהודים המון שמועות, שאנחנו
אוכלי נשמות ושצריך לקחת בצל לידנו,

01:13:00:08 01:12:57:24
יש שמרחו על עצמם מחית מסוימת,
היו המון סטיגמות עלינו.

01:13:01:17 01:13:00:11
מה הכוונה מחית?

01:13:08:20 01:13:01:23
מרחו על פניהם מחית
של תערובת צמחים.

01:13:10:05 01:13:08:21
למה הם מרחו את זה על עצמם?

01:13:17:08 01:13:10:07
כי הם האמינו שאנחנו אוכלי
נשמות, לכן כהגנה מרחו את זה.

01:13:24:08 01:13:17:22
נאמר להם: כשאתם הולכים לשכונה
של היהודים תמיד תצטיידו במשהו.

01:13:32:08 01:13:24:15
הם האמינו שנעשה להם משהו
רע, אז הם תמיד הצטיידו במשהו.

01:13:45:02 01:13:32:14
יש אנשים ששנאו אותנו,
אבל גם הרבה מהם עזרו לנו.

01:13:50:08 01:13:45:14
לשם השוואה, ידוע שהגרמנים הם
אלה שניסו להשמיד את העם היהודי,

01:13:59:05 01:13:50:14
אבל גם בתוכם היו כאלה שסייעו
ליהודים להסתתר מפני הנאצים.

01:14:01:24 01:13:59:20
ככה סייעו להם.
- כן.

01:14:03:24 01:14:02:07
כן, זה נכון.

01:14:18:03 01:14:04:03
בתפיסה שלי אני מחובר לאתיופיה,
ככל שאני יכול אני מנסה לעזור.

01:14:21:18 01:14:18:12
למרות החוויות הרעות אני
לא אומר, אין לי מה לעשות שם,

01:14:26:15 01:14:21:22
אני מבקר שם הרבה,
הרבה פעמים טסתי לשם.

01:14:30:15 01:14:26:20
רגע, התקדמת יותר מדי.

01:14:39:08 01:14:30:21
מי שוחח עם האנשים על נושא
החיסון לפרות? אתה, אמך?

01:14:46:24 01:14:39:11
היו את דודי, את סבי,
הם הלכו לשוחח אתם על זה.

01:14:57:12 01:14:47:01
שאלו אותם למה אתם לא רוצים לחסן,
אמרו, כיוון שמנקבים את אוזניהן,

01:15:01:10 01:14:57:13
ואז אנחנו לא יכולים לשחוט ולאכול
את הפרה, זה אסור על פי הדת שלנו.

01:15:05:11 01:15:01:22
לכן סירבנו לנקב את
אוזניהן ולחסן את הפרות.

01:15:06:13 01:15:05:13
או-קיי,
אז התארגנתם ועזבתם.

01:15:15:10 01:15:06:16
כלומר, אם הפרות שלנו לא יחוסנו אז
הן עלולות להדביק את הפרות האחרות.

01:15:18:23 01:15:15:17
לא פחדתם שהפרות שלכם יחלו?

01:15:19:22 01:15:19:04
כלומר, ללא החיסון?

01:15:25:17 01:15:20:00
באותו הזמן רק חשבנו
על זה שמצאנו עילה לעזוב.

01:15:30:10 01:15:25:23
הרצון שלנו היה לעזוב
את המקום במהרה.

01:15:42:04 01:15:30:16
כשהיינו בדרך ל-"מיי-מרים" עברנו
דרך דרייה והשאירו אותי אצל דודתי.

01:15:46:23 01:15:42:10
כשעזבנו את "בלבאלה"
הגעתי לכפר של דודתי.

01:15:48:04 01:15:47:05
או-קיי.

01:15:53:04 01:15:48:08
ושם השאירו אותי כדי
להשגיח על הפרות.

01:15:59:18 01:15:53:10
הם המשיכו ל-"מיי מרים"
והשאירו אותי אצל דודתי.

01:16:01:10 01:15:59:21

למה השאירו אותך שם?

01:16:05:01 01:16:01:13
השאירו אותי כדי שאשמור
על הפרות, העבודה שתמיד עשיתי.

01:16:06:07 01:16:05:02
או-קיי.

01:16:08:21 01:16:06:18
ואז, אמא שלי...
- בן כמה היית אז?

01:16:12:02 01:16:09:00
בתקופה ההיא
הייתי בן 16-17.

01:16:15:17 01:16:12:05
או-קיי.
- ככה כזה.

01:16:24:23 01:16:15:24
ואז השאירו אותי בכפר והמשיכו,
ואז אחי הגדול עזב לבדו לסודן.

01:16:35:23 01:16:25:04
אחי הגדול היה כמו ראש המשפחה,
והוא פתאום עזב לסודן.

01:16:40:23 01:16:36:04
הוא עזב ולאחר מכן, אימי הייתה
בהריון וגם אחותי הייתה בהריון.

01:16:43:11 01:16:41:04
הגענו ל"מיי-מריים".

01:16:45:03 01:16:43:17
אמא שלך נישאה בשנית?

01:16:53:04 01:16:45:06
כן, היא התחתנה עם בעל אחר,
לא הייתה מסיבה אבל נישאו.

01:16:57:17 01:16:53:07
אימנו התחתנה והיא
הייתה בהריון.

01:17:00:19 01:16:57:24
עכשיו, אימנו הייתה בהריון
וגם אחותי הייתה בהריון.

01:17:04:18 01:17:00:21
אמי הייתה בהיריון
עם אחי שאחר כך מת בצבא.

01:17:05:16 01:17:04:21
שתיהן היו בהריון.

01:17:17:18 01:17:05:20
במסורת שלנו כשאישה יולדת היא
חיה בבית נידה, היא לא עושה כלום.

01:17:21:24 01:17:17:24
בדיוק הסתיים הקיץ
והתחיל החורף.

01:17:28:24 01:17:22:05
בחודשי החורף היה קשה מאוד
להתפרנס. היה ממש קשה.

01:17:42:00 01:17:29:12
אני הייתי הגבר הבוגר, וככה
עזרו לי דודי ובניתי לנו בית.

01:17:49:16 01:17:42:03
השכנים שלנו היו טובים, גם דודי
עזרו לנו בבניית בית משלנו.

01:17:51:01 01:17:49:19
עזרו לכם לבנות
את בית הנידה?

01:17:52:24 01:17:51:03
לא, בית שישמש
למגורים של המשפחה.

01:17:54:07 01:17:53:01
או-קיי.

01:17:58:18 01:17:54:12
השכנים שלנו היו
ממש אנשים טובים.

01:18:03:05 01:17:58:20
דודי ושכנים נוספים
עזרו לנו לבנות את ביתנו.

01:18:10:24 01:18:03:12
היה בית נידה ששימש
את כל התושבים.

01:18:20:15 01:18:11:06
השימוש בבית הנידה היה לאלו שילדו
וצריכות להעביר את הימים שם,

01:18:24:24 01:18:21:01
רצה אלוהים וזה הסתדר לנו ולכן אימי
ואחותי שהו שם, המקום לא היה משופץ,

01:18:44:14 01:18:25:01
זה היה בחורף, ירד גשם והן התכסו
במעיל גשם כדי שהתינוק לא יירטב.

01:18:47:03 01:18:45:17
או-קיי.

01:18:49:20 01:18:47:15
וככה העבירו את הימים...

01:18:55:09 01:18:49:24
לא הבנתי, הבית עשוי מעץ או
שלא בנו אותו כמו שצריך?

01:19:06:15 01:18:55:12
הבית עשוי מחומרים טובים, אך לא
בנו אותו היטב, הבית היה הרוס.

01:19:10:18 01:19:06:22
לא הייתה שום ברירה, כיוון שילדו
הן היו צריכות לשהות בבית הנידה.

01:19:18:09 01:19:10:21
וככה העבירו שם
את ימי החורף.

01:19:26:22 01:19:18:15
באותו הזמן אני הייתי ראש המשפחה,
לכן דאגתי לפרנסה של הבית.

01:19:37:09 01:19:27:08
פעם אחת, כשאני ודודי חזרנו מהשוק,
נעזרנו בחמורים לשאת את המשאות,

01:19:46:19 01:19:37:11
אותו האיש מכיר את החמורים
שלנו. הכוונה לאיש שרבו עם דודי.

01:20:06:17 01:19:46:23
זה היה בחורף והיה בוצ, לכן היה לנו
קשה ללכת, ואני התעכבתי מאחור.

01:20:11:24 01:20:07:04
המסע היה קשה כיוון שהיה חורף
וירד גשם והדרך הייתה בוצית.

01:20:18:01 01:20:12:02
ואז אותו האיש הגיע מאחורי
והפיל את התיק שסחבתי.

01:20:27:07 01:20:21:07
כשהסתובבתי אליו נזכרתי במי
מדובר, לא יכולתי לרוץ ולברוח,

01:20:33:02 01:20:27:15
כי הנשק היה מכוון על גופי,
הברירה שהייתה לי היא להתעמת איתו.

01:20:44:02 01:20:33:15
ואז תפסתי את הרובה שלו
והרגשתי שאני יכול לגבור עליו.

01:20:52:22 01:20:44:15
התעמתי איתו, והיה איתו איש שאמר,
תעזוב את הילד, מה אתה רוצה ממנו.

01:21:01:07 01:20:53:00
אותו איש חשב שאם יתעמת איתי דודי
יבואו והוא יירה בהם ויהרוג אותם.

01:21:07:20 01:21:01:13
הוא חשב שהם יבואו ואז
הוא יירה בהם למוות.

01:21:10:17 01:21:09:10
או-קיי.

01:21:17:17 01:21:10:21
ואז האיש שהיה איתו שכנע אותו
שיעזוב אותי ולכן הוא הלך.

01:21:18:19 01:21:17:19
ואז המשכתי לצעוד
אחרי דודי.

01:21:20:02 01:21:18:24
פשוט עזב אותך לנפשך והלך?

01:21:22:00 01:21:20:04
כן, עזב אותי לנפשי.

01:21:26:12 01:21:22:02
לאחר שעזב אותי
הוא הלך ורב עם דודי.

01:21:28:06 01:21:26:15
הוא זיהה אותם?

01:21:33:06 01:21:28:09
הוא לא זיהה, אבל כשראה שמעמיסים
את החמור הוא אמר להם, אל תעמיסו.

01:21:44:18 01:21:33:13
השקים שהיו על גב החמור כמעט נפלו,
וכשהם ניסו לסדר, הוא קילל אותם.

01:21:51:00 01:21:45:01
והם לא הבינו מי זה
וניסו לריב איתו.

01:21:56:02 01:21:51:06
הם התווכחו ביניהם, ואז האיש
שהיה איתו הפריד ולקח את האיש משם.

01:21:57:16 01:21:56:04
הם התקדמו הלאה.

01:22:06:06 01:21:57:17
וכשהם התקדמו הוא ראה חבורת נשים
והוא זיהה את אשתו של דודי.

01:22:12:06 01:22:06:10
ואז הוא זיהה אותה וחשב שאם יריב
איתה דודי יגיעו וככה יירה בהם.

01:22:28:07 01:22:12:08
עכשיו הבנות שהיו איתה היו ממש
אמיצות והן החליטו להתעמת איתו.

01:22:43:00 01:22:28:13
הן רבו איתו והאיש שהיה איתו
אמר, מה יש לך, ורב איתו.

01:22:52:09 01:22:43:07
האיש כנראה היה שתוי ואותו
חבר איכשהו לקח אותו משם.

01:22:53:18 01:22:52:11
וככה סיימו
את הסיפור איתו.

01:22:56:08 01:22:55:00
או-קיי.

01:23:16:13 01:22:56:11
ואז סיפרנו למשפחה, ואז דודיי אמרו,
כדי שלא יטריד אותנו יש להרוג אותו.

01:23:20:06 01:23:16:18
כלומר הם הלכו אליו?

01:23:24:22 01:23:20:08
הם לא הלכו אליו, אבל הם
התארגנו ורכשו רובים.

01:23:33:11 01:23:25:00
לפתע הגיע העד שהעיד לטובת
דודי כאשר הוא נלחם בנוצרי.

01:23:36:02 01:23:34:01
הוא היה איש מבוגר.

01:23:39:20 01:23:36:10
הוא היה מגיד עתידות.

01:23:41:09 01:23:39:24
הוא היה חבר טוב של סבי.

01:23:43:07 01:23:41:15
אחר כך תסביר לי מה זה
אומר "מגיד עתידות".

01:23:44:16 01:23:43:09
או-קיי.

01:23:58:21 01:23:44:18
ואז הוא בא לסבי ואמר לו:
מה יועיל שתלחמו באיש הזה.

01:24:04:16 01:23:59:24
הוא אמר: אתם נלחמים באיש אחד
אבל אתם מסכנים את כל המשפחה.

01:24:15:04 01:24:05:11
עדיף שתתפללו לאלוהים ותבקשו
ממנו שיריב עם מישהו אחר.

01:24:22:03 01:24:16:17
הם ממש אוהבים זה את זה,
לכן סבי קיבל את עצתו.

01:24:27:17 01:24:22:10
יש כל מיני דברים שהאיש הזה עשה,
עדיף שאני לא אדבר על זה כאן.

01:24:28:22 01:24:27:20
למה?

01:24:31:11 01:24:29:06
אנחנו עלולים לסטות מהנושא
ולהגיע לסיפורים אחרים.

01:24:32:10 01:24:31:14
או-קיי.

01:24:35:02 01:24:32:13
ואז הם ניסו להתמודד
עם זה בדרך אחרת,

01:24:43:24 01:24:35:04
ואז זה באמת הצליח והאיש
הלך ורב עם אחיו הקטן של אביו.

01:24:47:03 01:24:44:05
עם הדוד...
- כלומר, רב עם דודו.

01:24:51:08 01:24:47:06
זה שרב עם דודי הלך
ורב עם דוד שלו.

01:24:53:12 01:24:51:11
רב מכות עם דוד שלו.

01:25:01:19 01:24:53:16
באותה התקופה היה סוף השלטון של
היילה סלאסי ותחילת שלטון ה"דרג".

01:25:10:15 01:25:01:22
ואז כל התושבים בכפר התלוננו,
העידו נגדו והביאו לכליאתו.

01:25:11:21 01:25:10:18
האיש נכנס לכלא.

01:25:23:20 01:25:12:04
האיש עבר הרבה עינויים בתוך הכלא
ולאחר שריצה את עונשו הוא שוחרר.

01:25:24:24 01:25:23:24
או-קיי.

01:25:28:10 01:25:25:01
לאחר שהשתחרר מהכלא,
נתנו לו משרה כפקיד ממשלתי.

01:25:30:14 01:25:28:12
לאחר השחרור העניקו
לו משרה ממשלתית?

01:25:34:03 01:25:30:17
כן, לאחר שהשתחרר מהכלא
נתנו לו משרה כפקיד ממשלתי.

01:25:36:03 01:25:34:06
מה פשר המעשה הזה?

01:25:44:06 01:25:36:18
בשלטון ה"דרג" ככה התייחסו לאסירים,
כשסיימו את עונשם הוענקה להם משרה.

01:25:45:03 01:25:44:08
או-קיי.

01:25:53:11 01:25:45:05
לאחר שחרורו הוא החל
להתנגח עם כל מיני אנשים.

01:25:54:13 01:25:53:18
הוא עשה את זה כיוון
שהיה איש חוק.

01:26:02:17 01:25:54:18
כן, ואז היו לו כמה חיילים
תחתיו שמילאו אחר הפקודות שלו.

01:26:11:17 01:26:02:24
ואז הוא הורה לחייל אחד לעשות משהו
והחייל ביצע את הפקודה והלך לעיר.

01:26:24:17 01:26:11:23
המפקד אמר לו מה אתה עושה כאן?
הוא ענה: סיימתי ובאתי לשתות בירה.

01:26:29:23 01:26:25:11
המפקד אמר: לא ביקשתי ממך
להיות כאן, ולקח ממנו את הרובה.

01:26:35:24 01:26:31:05
הוא אמר לו "אתה לא חייל יותר,
לך תתפרנס כחקלאי", וגירש אותו.

01:26:43:07 01:26:36:07
החייל הלך וסיפר את האירוע
לאחיו ואביו שהיו חמושים.

01:26:45:19 01:26:43:14
הוא סיפר שהמפקד לקח
ממנו את הרובה.

01:26:49:16 01:26:46:01
ואז הם קראו לכמה מזקני העדה
והלכו לשאול אותו למה עשה את זה.

01:26:56:16 01:26:50:03
הם הגיעו אליו והאבא אמר לו: תחזיר
את הרובה, זה הרכוש שלי, לא שלו.

01:26:59:18 01:26:57:00
אה, הוא שירת עם הרובה
שבבעלותו, לא של הצבא?

01:27:01:08 01:26:59:21
כן, הוא שירת עם רובה שבבעלותו.

01:27:02:08 01:27:01:10
כלומר, עם רובה של אביו.

01:27:09:24 01:27:02:10
המפקד ענה לו: הוא ילד והוא צריך
לעזור במשק ולא להסתובב עם נשק.

01:27:13:20 01:27:10:05
מבחינתו הוא החוק ולכן פסק
שהילד לא יכול להסתובב עם נשק.

01:27:22:24 01:27:13:22
זקני העדה אמרו לו להחזיר את הרכוש
אבל הוא עמד על שלו וסירב להחזיר.

01:27:29:06 01:27:23:06
הוא סירב וביקש שיעזבו,
ואז אותו חייל הפסיק לשרת.

01:27:40:23 01:27:29:15
חרב עליו עולמו, נלקח ממנו הנשק וגם
אחיו אמר לו למה הוא נתן את הרובה.

01:27:45:15 01:27:41:02
הוא אמר לאחיו, תן לי את הרובה
שלך ואחזיר באמצעותו את הרובה שלי.

01:27:48:21 01:27:45:17
השיב לו: איבדת את שלך ועכשיו אתה
רוצה לאבד את שלי. אני לא נותן לך.

01:27:53:22 01:27:49:02
עכשיו הילד עזב את העבודה,
עזב הכול והתחיל בשוטטות.

01:28:02:02 01:27:53:24
כשאחיו הלך לעבודה הוא השאיר
את הרובה שלו והוא הלך ולקח אותו.

01:28:08:21 01:28:02:09
כשהוא הלך לבר, איפה שהמפקד לקח
לו את הרובה, הוא פגש שם את המפקד.

01:28:14:04 01:28:09:02
ובאותו בר המפקד ישב
חמוש ברימון ונשקים.

01:28:21:04 01:28:14:06
הנער ירה בו, ומהניצוץ, הרימון
שהיה על המפקד התפוצץ והרג אותו.

01:28:31:20 01:28:28:18
- כשהוא ישב בבר?
- כן, כשישב בבר.

01:28:35:06 01:28:31:22
המפקד לקח לו את הנשק במקום הזה,
והנער ירה והרג אותו באותו מקום.

01:28:45:12 01:28:35:12
אמרנו, אנחנו היהודים לא מנצחים
במלחמות, אלא ה' נלחם בשבילנו.

01:28:58:05 01:28:45:19
רצה האל ובמקום שילחם אתנו
הוא רב עם דודיו ובמהלך הקרב מת.

01:29:01:24 01:28:58:08
ככה אמר אותו מגיד עתידות
נוצרי לסבא שלי.

01:29:03:12 01:29:02:06
כן.

01:29:16:24 01:29:04:01
דודו של אבי תיקן את הכד ואלה לא

רצו לשלם ובתפילתו ה' שרף את הכד.

01:29:26:12 01:29:17:12
וגם עכשיו ה' הקשיב לתפילתם ועשה
שהאיש יתעמת עם מישהו חזק וימות.

01:29:31:06 01:29:26:18
תגיד, מה זאת אומרת "בעלזאר"?

01:29:45:12 01:29:31:19
אותו "בעלזאר" נכנס לאקסטזה,
רואה נסתרות, הוא יכול לרפא.

01:29:48:06 01:29:45:14
יש להם בינה וידע רב
בהשוואה לאדם רגיל.

01:29:49:01 01:29:48:09
או-קיי.

01:29:55:14 01:29:49:04
הוא ידע שיקרה דבר כזה,
אז הוא נתן עצה לסבא שלי,

01:30:14:20 01:29:55:16
הוא אמר, תתפלל לה', אל תסתכן,
בעתיד הוא יריב עם מישהו חזק וירצח.

01:30:25:00 01:30:14:22
ואז כל הרכוש של אבי הלך ואזל,
נשאר רק שור אחד, שאר הרכוש נגמר.

01:30:39:17 01:30:25:06
היינו אימי, אחיותי, ילדיה,
ואחי, שחי כיום בבת-ים.

01:30:49:11 01:30:39:23
תפקדתי כראש המשפחה מאז שאחי עזב
לסודן, וגם כשהוא חזר הוא גר לבד.

01:30:53:08 01:30:49:24
ואז אני הייתי ראש המשפחה.
- היה ברשותך רק שור אחד?

01:30:57:10 01:30:53:11
כן, היה לי שור אחד, עם שור
אחד אי אפשר לחרוש את השדה.

01:31:04:14 01:30:57:18
לכן מכרתי את השור ועם הכסף ביקשתי

מאחי הגדול שיקנה עבורי שני שוורים.

01:31:10:18 01:31:04:24
אחי לא חשב בכלל לעזור לי,
הוא רצה לברוח עם הכסף.

01:31:15:03 01:31:10:21
גם את הכסף שהבאתי
לו הוא בזבז.

01:31:17:15 01:31:15:06
הוא בזבז את הכסף?
- כן, הכסף הלך ונגמר.

01:31:18:07 01:31:17:17
או-קיי.

01:31:19:21 01:31:18:10
הוא לא החזיר לנו את הכסף.

01:31:24:12 01:31:20:00
עכשיו הברירה היחידה שהייתה לי...
- אחיך השתמש בכסף כדי לנסוע לסודן?

01:31:26:17 01:31:24:14
הוא היה בסודן וחזר.
- או-קיי.

01:31:28:22 01:31:26:21
חשבתי שהוא נסע לשם בשנית?
- לא, הוא לא נסע.

01:31:35:16 01:31:28:24
הוא שהה במקום שאבי
נקבר יחד עם דודי.

01:31:36:08 01:31:35:20
או-קיי.

01:31:42:23 01:31:36:10
הוא ביקש מאיתנו את החלק
של הירושה שמגיע לו והלך לחיות שם.

01:31:43:11 01:31:43:00
או-קיי.

01:31:45:06 01:31:43:13
מהרכוש נשאר רק שור אחד.

01:31:47:04 01:31:45:08

עם השור הזה הייתי צריך
לפרנס את המשפחה.

01:31:48:09 01:31:47:07
כן, כן.

01:31:55:01 01:31:48:12
כיוון שאי אפשר לחרוש עם שור אחד,
מכרתי וביקשתי ממנו שיקנה 2 שורים.

01:31:55:15 01:31:55:04
או-קיי.

01:31:58:05 01:31:55:17
כשנתתי לו את הכסף לא הייתה
לו אפשרות להחזיר את הכסף.

01:31:59:21 01:31:58:18
או-קיי, מה הוא
עשה עם הכסף?

01:32:03:18 01:31:59:23
את הכסף הוא התחיל לבזבז.

01:32:04:10 01:32:03:20
או-קיי.

01:32:11:24 01:32:04:18
הוא טען שהתחיל לסחור, הוא לא
רצה להחזיר לנו את הכסף.

01:32:12:17 01:32:12:03
או-קיי.

01:32:14:13 01:32:13:06
אז איך הסתדרתם?

01:32:15:18 01:32:14:15
אני כבר אומר לך.

01:32:20:24 01:32:16:05
עכשיו כשאין אפשרות לחרוש את השדה,
הברירה היחידה היא לעבוד אצל מישהו.

01:32:22:24 01:32:21:07
לא הייתה לי שום ברירה אחרת.

01:32:25:18 01:32:23:13
ואז הלכתי ועבדתי אצל מישהו.

01:32:30:05 01:32:25:24
גם כשעבדתי אצל מישהו,
לא יכולתי עדיין לעזור למשפחתי.

01:32:38:03 01:32:30:16
כיוון שהמעסיק אמר לי שייתן
לי ככה ולא שילם לי כסף.

01:32:41:16 01:32:38:06
כשהועסקת אצל אותה משפחה, חרשת
את השדה? מה עוד היית עושה?

01:32:43:06 01:32:41:22
הייתי חורש את השדה,
הייתי מבצע המון מטלות.

01:32:47:06 01:32:43:18
היית עובד בעבודות כפיים?
- כן, הייתי עושה הכול.

01:32:50:06 01:32:47:23
עבדתי אצל אותו
איש כ-3 שנים.

01:32:53:19 01:32:50:07
אותו איש הבטיח לי שהוא יחתן אותי,
והבטיח לי הבטחות נוספות.

01:33:01:06 01:32:54:02
וחשבתי שאם יהיה לי בית, אני
אהיה מבוסס ואעזור למשפחתי.

01:33:04:00 01:33:01:12
זה לא הסתדר, לא התחתנתי.

01:33:07:00 01:33:04:02
אז איך אימך ואחיותיך הסתדרו?

01:33:09:03 01:33:07:07
אימי הייתה יוצרת
כלי חרס ומוכרת.

01:33:10:08 01:33:09:05
אה, היא הייתה יוצרת?

01:33:17:00 01:33:10:12
אימי, אחיותי, סבתי מצד אימי,
כולן עסקו ביצירת כלי חרס לפרנסתן.

01:33:18:19 01:33:17:06

פרנסה שהספיקה לאוכל ושתייה.
- או-קיי.

01:33:23:01 01:33:19:00
הייתי מגיע לבקר אותן, אבל
לא היו לי אמצעים לעזור להן.

01:33:24:13 01:33:23:04
לא היה ברשותי כסף.

01:33:26:24 01:33:24:19
לא היה לי.

01:33:34:12 01:33:27:11
גרתי אצלו 3 שנים וראיתי שזה לא
מועיל, ואז נשלחתי ל-"אגומגופה".

01:33:36:00 01:33:34:15
יחד עם כל מיני אנשים.

01:33:38:06 01:33:36:06
מה שמעת על "אגומגופה"?

01:33:45:06 01:33:38:21
שמענו שזה מקום שאפשר להתפרנס בו
בכבוד, שאפשר להרוויח שם כסף.

01:33:51:06 01:33:45:12
לא כמו בכפר של הוריי שמבטיחים לך,
אני אחתן אותך וכולי, ללא כסף.

01:33:52:11 01:33:51:09
או-קיי.

01:34:01:12 01:33:52:21
ההבטחה של "אני אחתן אותך" זה משהו
מקובל, למשל אבי, חיתן אותו דודי.

01:34:04:12 01:34:01:19
מי שחיתן אותו
זה אחיה של אימו.

01:34:11:12 01:34:05:04
כיוון שאני יודע את הסיפור הזה,
רציתי להגיע למעמד כמו של אבי.

01:34:13:19 01:34:11:20
אבל זה לא היה רצון האל,
אז זה לא הסתדר.

01:34:15:07 01:34:13:22
או-קיי.

01:34:25:00 01:34:15:13
ואז, לא הייתה לי ברירה, שמעתי
שהולכים ל-אגומגופה אז הצטרפתי.

01:34:29:18 01:34:25:06
איך עזבת ל-אגומגופה,
נפרדת ממשפחתך? האם אמרת להם?

01:34:33:06 01:34:30:07
הם ידעו שאני הולך לשם,
אך הם לא הסכימו שאעזוב.

01:34:40:06 01:34:33:20
הם אמרו: למה אתה משאיר אותנו לבד?
אנחנו מפחדים שיקרה לך משהו שם.

01:34:43:16 01:34:40:19
באותה התקופה ה"דרג" היה בשלטון,
והיית צריך להסתובב עם תעודת זהות.

01:34:44:12 01:34:43:20
או-קיי.

01:34:48:13 01:34:44:19
הלכתי למשרד ממשלתי שינפיק לי
תעודת זהות והם לא אישרו לי.

01:34:52:00 01:34:48:19
הייתה הרבה בירוקרטיה אז.

01:35:04:07 01:34:52:08
כיוון שלא הייתה לי ברירה אז פשוט
אמרתי אני אלך לשם ויהיה מה שיהיה.

01:35:05:10 01:35:04:10
וככה התחלתי את המסע.

01:35:07:20 01:35:05:14
אבל ה' האיר לי את הדרך.

01:35:11:01 01:35:08:01
בן כמה היית כשיצאת
לכיוון "אגומגופה"?

01:35:19:03 01:35:11:10
באותו הזמן הייתי כבר
גדול, משהו כמו בן 20-21,

01:35:29:09 01:35:19:09
ואז יצאתי לשם עם חבריי.
הם עזבו כיוון שהחיים היו קשים.

01:35:33:16 01:35:29:17
ואז אותו איש בשם "ובי"
הלך לשם והתמקם טוב.

01:35:42:03 01:35:34:04
אותו "ובי" ממש הסתדר,
הוא וכל משפחתו הצליחו שם.

01:35:43:22 01:35:42:11
זה ממש כפר טוב.

01:35:49:16 01:35:44:03
הלכתי לשם והועסקתי
אצל משפחה מסוימת.

01:35:53:16 01:35:49:18
חכה, עכשיו הלכת
ישירות ל-"ובי"?

01:35:56:19 01:35:54:00
איך ידעת היכן ביתו?
איך הגעת אליו?

01:36:06:09 01:35:56:21
אחד שחי שם סיפר לי וכעת
הוא בא לקחת את משפחתו לשם.

01:36:11:15 01:36:06:18
הלכתי איתו ועם עוד 3 אנשים
שלקחו את משפחותיהם לשם.

01:36:19:09 01:36:12:00
הלכתי איתם והמטרה שלי הייתה שבשנה
הבאה גם אני אביא את משפחתי לכאן.

01:36:22:02 01:36:19:20
איך הלכתם לשם,
ברגל או ברכב?

01:36:24:15 01:36:22:05
נסענו לשם ברכב.

01:36:29:09 01:36:24:21
האמת שכולנו הלכנו ברגל
מרחק של 5-6 שעות.

01:36:33:02 01:36:29:15
לאחר מכן עלינו
על רכב ונסענו.

01:36:44:05 01:36:33:15
לקחתי איתי קצת כסף
וקניתי איתו כרטיס נסיעה.

01:36:53:00 01:36:44:07
כרטיס נסיעה מ-"אדיס אבבה"
ל-"אגומגופה" עלה 9.5 "בר",

01:36:56:11 01:36:53:04
זה מאוד יקר. באותו זמן
9 "בר" היה הרבה כסף.

01:36:59:04 01:36:56:14
זה היה בזמן שלטון ה"דרג"?
- בדיוק, אז זה היה הרבה.

01:37:02:17 01:36:59:18
כרטיס נסיעה מ-"אדיס אבבה"
ל-"אגומגופה" עולה 9 בר.

01:37:04:17 01:37:02:19
זה לא היה הרבה כסף
באותה התקופה?

01:37:06:01 01:37:04:23
אל תסתכל על המחירים של היום.

01:37:13:00 01:37:06:03
זה הרבה, אבל לא הייתה לי
שום ברירה, אז קניתי את הכרטיס.

01:37:14:04 01:37:13:02
או-קיי.

01:37:16:23 01:37:14:15
הגעת ל-"אגומגופה" ואז?

01:37:24:17 01:37:17:05
הגענו לשם ואז ב-"אדיס אבבה"
קנינו כרטיס, ובמודיעין הייתה בעיה.

01:37:25:08 01:37:24:19
איזו בעיה?

01:37:38:17 01:37:25:11

האנשים המבוגרים קראו לעצמם
קודם בשם משפחה ואז בשם הפרטי.

01:37:39:17 01:37:38:23
מה הכוונה?

01:37:44:17 01:37:39:18
כלומר, אם שמי אישטו סמאי, אז אני
צריך לקרוא לעצמי סמאי אישטו.

01:37:45:19 01:37:44:19
אה, או-קיי.

01:37:47:04 01:37:45:22
ככה עושים האנשים המבוגרים.

01:37:53:07 01:37:47:07
אם שמי אישטו סמאי, אז אני
צריך לקרוא לעצמי סמאי אישטו.

01:37:57:14 01:37:53:10
אז אותם המבוגרים קראו לעצמם
קודם בשם משפחה ואז בשמם.

01:38:01:20 01:37:57:16
כשקראו בשם קודם
קראו בשם של האבא.

01:38:05:10 01:38:02:02
כשקראו את השם של אביך
אתה צריך לומר נוכח.

01:38:13:00 01:38:05:12
ואז כשהגיעו למבוגרים האלה
המבוגרים לא ענו נוכח.

01:38:14:07 01:38:13:03
לא צעקו שהם נוכחים.

01:38:18:08 01:38:14:17
זה היה בתחנה ליד המודיעין.

01:38:22:20 01:38:18:14
לא ענו "נוכח" לכרטיסן
שצעק את שם אביהם.

01:38:28:14 01:38:23:08
לאחר שנגמרה מכירת הכרטיסים,
אנחנו רכשנו כרטיסים לפני כן.

01:38:38:09 01:38:28:21
אנחנו הצעירים רכשנו כרטיסים,
אבל הם לא ענו, אז לא היו ברשימה.

01:38:40:09 01:38:38:15
לא יכולנו
לנסוע בלעדיהם.

01:38:45:21 01:38:40:15
היו לנו שתי אופציות מה לעשות
עם הכרטיס: או למכור או לזרוק.

01:38:47:23 01:38:46:05
עכשיו לא ידענו שאפשר
למכור, ולכן הכרטיס הלך לפח.

01:38:51:23 01:38:48:05
הפסדנו 9.5 "בר",
זה היה המחיר עבור הנסיעה.

01:38:54:05 01:38:52:06
כי לא יכולנו לנסוע בלעדיהם.

01:39:00:17 01:38:54:11
למחרת קנינו עבורם
כרטיסים כמו שצריך...

01:39:01:20 01:39:00:20
היכן ישנתם?

01:39:02:23 01:39:01:23
שם.

01:39:04:06 01:39:03:05
בתחנת המרכזית?

01:39:07:05 01:39:04:08
לא, שכרנו מקום
באכסניה וישנו.

01:39:08:17 01:39:07:08
שילמנו 50 אגורות...
- כשאמרת "שם", חשבתי בתחנה.

01:39:15:23 01:39:08:24
הגענו מהכפר ל-"לליבלה",
מ-"לליבלה" ל-"דסה".

01:39:16:17 01:39:16:00
או-קי".

01:39:18:12 01:39:16:19
זה מסע של יומיים.

01:39:21:11 01:39:18:15
יום אחד באוטובוס
וביום השני ברגל.

01:39:24:00 01:39:21:18
הגענו ל-"דסה".

01:39:32:10 01:39:24:04
כשישנו ב-"דסה", זה לא כמו היום
שהכול מסודר, אז ישנו על הרצפה.

01:39:36:04 01:39:32:13
נתנו לנו סדינים
וישנו על הרצפה.

01:39:41:07 01:39:36:08
המחיר ללילה היה בין
25 אגורות ל-50 אגורות.

01:39:45:13 01:39:41:19
ב-25 אגורות את קונה אינג'רה
וב-10 אגורות את קונה "טלה".

01:39:48:20 01:39:46:01
הסתדרנו עם מה שיש
והעברנו את הלילה.

01:39:53:20 01:39:49:10
עכשיו, לי נגמר הכסף,
בזבזתי את כל מה שהיה לי.

01:39:57:13 01:39:54:01
ביקשתי מחבריי
הלוואה וקיבלתי את הכסף.

01:40:01:20 01:39:58:01
אמרתי להם שאני אחזיר
להם כשאעבוד ויהיה לי.

01:40:11:20 01:40:02:01
ואז הגענו. כשהגענו כל החקלאים
חיכו לנו בתור כדי להעסיק אותנו.

01:40:19:01 01:40:12:01
עכשיו היה קרוב של אמי שזיהה
אותי ולקח אותי אליו.

01:40:26:20 01:40:19:07
יצאנו ברביעי, בחמישי היינו בדרך
ובשישי הגעתי למקום והתחלתי לעבוד.

01:40:29:15 01:40:28:10
הועסקתי כחקלאי.

01:40:30:20 01:40:29:18
או-קיי.

01:40:33:16 01:40:31:07
ושם במקרה לא ירד
גשם, והייתה בצורת.

01:40:39:09 01:40:33:19
חכה, עם מי אתה חי שם?
חיית בביתו או שהוא נתן לך מקום?

01:40:41:15 01:40:39:15
מי?
לא, חייתי איתו באותו בית.

01:40:44:03 01:40:41:19
גרתי איתו, אכלתי
ושתיתי בבית הזה.

01:40:49:03 01:40:44:07
לא היה שוני, הייתי שכיר,
אבל אכלתי ושתיתי כמו בן בית.

01:40:50:09 01:40:49:09
או-קיי.

01:40:54:15 01:40:50:21
עשיתי כל מה שאני רוצה, הוא רק
נתן לי הוראות שקשורות לעבודה.

01:41:01:01 01:40:55:14
אבל באוכל ושתיה ובמגורים
חייתי בבית הזה ללא אפליה.

01:41:02:02 01:41:01:04
או-קיי.

01:41:12:11 01:41:02:04
ואז לא ירד גשם, לא צמחה חיטה
ומה שכן שצמח לא היה ראוי לשיווק.

01:41:20:04 01:41:12:23

הברירה היחידה שהייתה לי
היא לעבוד בעבודה אחרת.

01:41:25:04 01:41:20:17
היה לי חבר, "מקוננט עשיו",
שהיום גר בירושלים, הוא אמר

01:41:38:11 01:41:25:17
שיש איש בשם "אברה ממויה" שרוצה
להעסיק את כל הצעירים בקטיף כותנה.

01:41:44:17 01:41:38:17
אני והוא הסכמנו אבל הצעירים האחרים
פחדו, הם לא רצו לעזוב את המקום.

01:41:47:11 01:41:45:00
אני וחברי הלכנו.

01:41:53:17 01:41:47:17
הלכנו ועבדנו בקטיף כותנה והרווחנו
קצת כסף שהספיק לקניית בגדים,

01:41:58:11 01:41:53:23
עבדנו קצת זמן,
משהו כמו חודש.

01:42:03:11 01:41:58:17
בזמנים האלה השכר
הוא 1-2 "בר" ליום.

01:42:06:17 01:42:03:17
2 בר היה נחשב
לשכר מאוד גבוה.

01:42:08:23 01:42:07:08
הרווחנו את שכרנו,
עבדנו משהו כמו חודש.

01:42:15:00 01:42:09:06
כיוון שלקחתי הלוואה מחברי
לפני כן, החזרתי להם את כספם.

01:42:17:19 01:42:15:06
לא היו לי בגדים,
אז קניתי בגדים ונעליים.

01:42:19:12 01:42:18:06
הכסף הספיק לקניית
בגדים ונעליים.

01:42:26:18 01:42:19:19
עכשיו חזרתי לאיש שהשדה שלו לא
הצמיח חיטה, והוא נתן לי את חלקי,

01:42:29:00 01:42:26:20
את מה שהוא נתן לי
מכרתי וקניתי עגל.

01:42:32:00 01:42:29:16
מה קניתי?
- קניתי עגל אחד.

01:42:33:19 01:42:32:06
קניתי עגל אחד.

01:42:39:06 01:42:34:01
המטרה שלי הייתה לגדול, לחסוך כסף
וככה לחזור למשפחתי ולעזור להם.

01:42:45:12 01:42:39:13
נשארתי לעבוד אצל
אותו איש עוד שנה,

01:42:48:13 01:42:45:19
הפעם הזאת השגנו מהאדמה
כמות גדולה של תבואה.

01:42:50:19 01:42:49:00
השגנו כמות גדולה
של תבואה.

01:42:56:11 01:42:51:01
ואז הבן של האיש שחיתן
את אבי היה במקום הזה.

01:42:57:17 01:42:56:14
בן דוד של אבי.

01:43:02:17 01:42:57:23
הוא כנראה רב עם מישהו
ונאלץ לעזוב את המקום.

01:43:04:17 01:43:02:23
הוא הלך לבדו ללא
אנשים נוספים.

01:43:07:04 01:43:05:00
ואז הוא שלח לי מכתב.

01:43:20:18 01:43:07:12

הוא כתב: אני לבד ללא שום משפחה,
וגם פה אני ללא משפחה.

01:43:22:18 01:43:20:23
לא הבנתי, הוא רצה שתבוא?

01:43:27:00 01:43:23:00
או שהוא רצה שאגיד לו, תבוא לכאן,
או שהוא רצה שאבקר אותו.

01:43:28:02 01:43:27:02
או-קיי,
- הוא שלח לי מכתב כזה,

01:43:31:06 01:43:29:10
ואז קמתי והלכתי
לבקר אותו.

01:43:39:20 01:43:31:09
בינתיים לא הלכתי למשפחתי כי לא
היה לי מספיק כסף כדי לעזור להם.

01:43:41:13 01:43:39:23
עוד לא התבססתי.
- כן, נכון.

01:43:43:13 01:43:41:20
ואז קמתי והלכתי אליו.

01:43:51:22 01:43:43:19
אותו מקום שהאיש היה בו, הוא כמו
גן עדן, יש הכול, המקום נראה טוב.

01:43:57:06 01:43:52:00
האנשים שחיים שם שונים
לגמרי, ממש שונים.

01:44:04:16 01:43:57:08
חיות הבר שחיו שם
היו ממש יפות.

01:44:09:10 01:44:05:04
מבחינת רמת החיים זה
שווה לחיים פה בארץ.

01:44:11:04 01:44:09:22
איך נקרא המקום הזה?
- מה?

01:44:12:05 01:44:11:07

איך נקרא המקום?

01:44:24:22 01:44:12:08
זה נמצא ב-"שואה" שבתוך אדיס אבבה,
שם המקום הוא "ננו וורדה".

01:44:27:05 01:44:25:11
"ננו וורדה".
- כן, "ננו וורדה".

01:44:28:16 01:44:27:08
ננו?
- כן.

01:44:29:11 01:44:28:19
"ננו וורדה"

01:44:30:10 01:44:29:13
או-קיי.

01:44:33:16 01:44:30:13
נראה לי שאת באה מאזור
"אדיס אבבה", נכון?

01:44:35:24 01:44:34:15
כן, אבל אני לא מכירה
את המקומות האלה.

01:44:37:22 01:44:36:01
המקום נקרא ג'בת
אנה אוורג'ה.

01:44:44:20 01:44:38:02
המקום נקרא "ננו וורדה",
המיקום המדויק "נונו מזירייה".

01:44:45:12 01:44:44:23
או-קיי.

01:44:52:05 01:44:45:24
ככה הוא נקרא, וכשהגעתי לשם,
לא היה איתי אף אחד, הלכתי לבד.

01:44:58:18 01:44:52:18
היו כאלה שהכירו אותי, ביקשתי מהם
לקחת אותי אליו וכך הגעתי אליו.

01:44:59:18 01:44:59:05
או-קיי.

01:45:05:24 01:44:59:24

מטרתי הייתה להביא
אותו איתי ל-"אגומגופה"

01:45:12:18 01:45:06:05

הייתה שם דודה של אשתו, היא
אמרה, תביא אותם ואני אשלם לך,

01:45:17:24 01:45:12:24

היה עוד קרוב שלו שאמר לי,
תביא אותם לכאן ואני אשלם לך.

01:45:35:05 01:45:18:06

והייתה איתי גם צידה לדרך שאמרתי
שאתן לילדים שלו במידת הצורך.

01:45:43:18 01:45:35:12

כשהגעתי לשם, במקום לומר להם בואו
נחזור, אני נשארתי ולא רציתי לעזוב.

01:45:46:05 01:45:44:00

נשארתי לחיות שם.

01:45:46:20 01:45:46:08

או-קיי.

01:46:02:01 01:45:46:23

חייתי שם ועם הכסף
שנשאר לי קניתי עגלה.

01:46:09:14 01:46:02:04

ואז אותה עגלה גדלה
והייתה שווה הרבה כסף.

01:46:15:00 01:46:09:17

קניתי אותה ב-60 בר
והשווי שלה עלה ל-200 בר.

01:46:24:18 01:46:15:09

מכרתי את הפרה
וחזרתי למשפחתי.

01:46:29:07 01:46:25:20

למשפחתי?
- חזרתי לאימי, לאחיי ואחיותיי.

01:46:30:04 01:46:29:10

או-קיי.

01:46:38:20 01:46:30:07

הלכתי לשם, ומטרתי הייתה, עם הכסף
שיש לי, להביא אותם ל"ננו וורדה".

01:46:44:07 01:46:39:01
הגעתי ואמרתי להם בואו נלך,
הם אמרו שהם לא באים.

01:46:53:08 01:46:44:13
הזמן לעלות לישראל מתקרב ואם
נעזוב לשם לא ידעו היכן אנחנו,

01:47:09:07 01:46:53:13
כמו כן, המקום רחוק, הם אמרו
מספר דברים ולא הסכימו לבוא איתי.

01:47:17:13 01:47:09:13
ניסיתי לחפש לי אישה, כשביקשתי,
אמרו לי שאם אני עוזב לא מרשים.

01:47:24:17 01:47:18:03
עכשיו הגעתי לגיל שבו מתחתנים,
חבריי התחתנו וניהלו משק בית,

01:47:26:13 01:47:24:19
אבל אני עדיין לא התמסדתי.

01:47:52:23 01:47:27:16
לא הייתה לי ברירה, את הכסף שהיה
לי השארתי למשפחתי וחזרתי לשם.

01:47:59:23 01:47:55:18
כלומר, חזרת ל-"ננו וורדה"?
- כן.

01:48:15:16 01:48:00:04
כשחזרתי לשם היה קיץ
וכולם קנו בגדים חדשים.

01:48:20:10 01:48:16:04
באותו הזמן אימנו התפרנסה מיצירת
כלי חרס וזה הספיק רק לאוכל ושתייה.

01:48:33:23 01:48:20:16
כשהגעתי חשבתי איך יסתדרו בחג,
לכן הגעתי בתקופה הזו.

01:48:38:23 01:48:34:18
ואז, בדיוק כמו שחשבתי, לאימי לא
הייתה יכולת לקנות לילדים בגדים.

01:48:45:23 01:48:39:04
הילדים הקטנים עדיין לא בוגרים,
מה שמעניין אותם זה הצרכים שלהם.

01:48:54:04 01:48:46:04
עכשיו ראיתי אותם אומרים לאמנו
שתיקנה להם בגדים כמו כל הילדים.

01:48:54:22 01:48:54:06
או-קיי.

01:48:59:16 01:48:55:09
אני קניתי להם
כשהייתי בדרך.

01:49:13:02 01:49:00:05
בדרכי אליהם קניתי בגדים לקטנים,
לגדולים לא חשבתי שצריך.

01:49:27:14 01:49:13:11
קניתי בגדים, וכשהגעתי הלבשתי אותם.
אחד נפטר, והשני חי היום בבת-ים.

01:49:28:10 01:49:27:21
או-קיי.

01:49:33:08 01:49:28:11
הבאתי לקטנים בגדים,
הם מאוד שמחו שקניתי להם.

01:49:44:14 01:49:33:15
עכשיו אחיי הקטנים, זאת מסורת
שהם שומרים על פרות ללא תשלום.

01:49:50:13 01:49:45:23
הם עובדים בחינם, אוכל ושתייה
הם מקבלים מאמא שלנו.

01:49:55:19 01:49:50:16
שומרים על הפרות ללא תמורה,
זו מסורת עתיקה.

01:50:04:19 01:49:56:01
אבל אני, שקיבלתי תשלום על עבודתי,
הבנתי שלעבוד חינם פוגע במשפחה,

01:50:07:06 01:50:04:22
לכן אמרתי לאימי, תתני לי
את הילדים ואני אקח אותם איתי.

01:50:14:12 01:50:07:08
את מסרבת לבוא כיוון שאת לא רוצה לחיות בנפרד מהוריך ואחים שלך.

01:50:20:00 01:50:14:24
תנסי לחיות כאן ולהתמודד עם הקושי, אם יימאס לך תבואי אלינו.

01:50:22:00 01:50:20:07
וככה ניסיתי להסביר לה וביקשתי לקחת איתי את הילדים.

01:50:26:10 01:50:22:15
כוונתי הייתה לקחת את הילדים לשם ולרשום אותם ללימודים.

01:50:29:16 01:50:26:16
כל ילדי השכונה לומדים, אפילו לי הציעו ללמוד.

01:50:40:10 01:50:29:22
הייתה לי יכולת ורצון ללמוד, אם הייתי לומד הייתי מגיע רחוק.

01:50:47:03 01:50:40:16
כיוון שחשבתי על משפחתי ואיך אני עוזר להם, החלטתי לוותר על זה,

01:50:54:09 01:50:47:17
אבל כל מי שהלך איתי לשם ובחר ללמוד הגיע מאוד רחוק.

01:50:57:16 01:50:54:13
אבל אני ויתרתי על הלימודים כי לעזור למשפחתי כלכלית.

01:51:02:16 01:50:57:22
אמרתי לאימי: תתני לי את הילדים. אני אעבוד, ואותם אכניס לביה"ס.

01:51:12:19 01:51:03:00
אמרתי לה, בחודשי הקיץ הם ילמדו ובחורף הם יעזרו במשק הבית.

01:51:17:00 01:51:13:01
וככה ביקשתי ממנה את הילדים אך היא סירבה בתוקף ולא הסכימה.

01:51:27:00 01:51:17:19
אמרתי: נמאס לי מחיי העוני, ברצוני

להתקדם, לכן אני עוזב למקום אחר.

01:51:29:24 01:51:27:03
נפגעת ממנה שהיא סירבה בתוקף? שהיא
לא העריכה את כל מה שעשית בשבילם?

01:51:32:05 01:51:30:01
בטח, ממש נפגעת.

01:51:39:17 01:51:32:09
הייתה לי היכולת לבנות בית ולהתחתן
אך כיוון שעזרתי להם ויתרתי על זה.

01:51:47:17 01:51:39:23
זה ממש פגע בי שהם לא חשבו בטובתי
כשאני נזכר בזה גם היום אני מתחרט.

01:51:53:17 01:51:48:04
אני מתחרט על הזמן שבזבזתי,
כשאני חושב על זה אני מתחרט.

01:52:09:04 01:51:53:19
לא התמהמהתי, מיד עזבתי למקום ההוא
ולאחר 3-4 חודשים הכרתי את זוגתי.

01:52:15:23 01:52:10:04
כשהגעתי לשם סידרתי
הכול וקניתי שור.

01:52:20:04 01:52:16:10
כשחזרת, הייתה לך קרקע
שיכולת לחרוש?

01:52:25:09 01:52:20:15
לא, אבל לאחר שהתחתנתי
הממשלה הקצתה לי קרקע בחינם.

01:52:26:05 01:52:25:12
או-קיי.

01:52:27:17 01:52:26:07
הממשלה מקצה קרקע בחינם.

01:52:28:18 01:52:27:19
אם התחתנת?

01:52:33:15 01:52:28:20
אם התחתנת ובנית בית,
הממשלה הקצתה לך קרקע בחינם.

01:52:35:16 01:52:33:17
או-קיי.

01:52:36:15 01:52:35:18
הממשלה הקצתה לי קרקע.

01:52:41:09 01:52:36:22
התחלתי לחרוש את האדמה,
בקרקע שהממשלה הקצתה לי.

01:52:49:15 01:52:41:11
איך הרגשת כשהמדינה
נתנה לך את הקרקע?

01:52:59:18 01:52:50:01
שמחה מהולה בעצב, שמחתי על הקרקע,
אבל נזכרתי שמשפחתי חיה בעוני.

01:53:05:09 01:52:59:21
זה השפיע עליי לרעה, אבל
לא הייתה לי שום ברירה.

01:53:11:09 01:53:08:00
לא יכולתי לעשות כלום למענם, לא
הייתה לי ברירה אלא להישאר פה.

01:53:14:12 01:53:12:09
במקום שחיית
היו יהודים נוספים?

01:53:24:21 01:53:14:20
חייתי בשכנות עם בן דוד
של אבא שלי, זה שכתב לי מכתב.

01:53:25:14 01:53:24:23
או-קיי.

01:53:36:03 01:53:25:17
כשחייתי שם, כמו האיש הקודם
הוא אמר, אני אחתן אותך ואדאג לך,

01:53:50:03 01:53:36:15
ואם בא לך לקבל את חלקך מהתוצרת
החקלאית, אז אתחלק אתך כנהוג.

01:53:56:15 01:53:50:10
רק אם אתה רוצה כסף, אבל אם אתה
רוצה להתחתן, אחתן אותך כמו שצריך.

01:53:57:21 01:53:56:20

הגענו להסכמה.

01:54:09:15 01:53:58:08
המפתיע הוא, שמרגע שהגעתי לשם,
התוצרת החקלאית גדלה משנה לשנה.

01:54:15:21 01:54:10:20
כל שנה התוצרת החקלאית גדלה,
האיש הלך והתעשר.

01:54:23:15 01:54:18:18
ככה חיינו ובזמן הזה היו
בבעלותי שני שוורים.

01:54:29:15 01:54:24:15
שנתיים אחרי שהגעתי, התחלתי
לחרוש את האדמה עם השוורים שלי.

01:54:42:15 01:54:29:21
לו היו 3 שוורים ולי 2 שוורים,
קנינו שור נוסף וביום א' התחתנו,

01:54:46:15 01:54:43:03
ביום שני היא נחה, וביום שלישי
היא התחילה לעבוד בשדה.

01:55:11:09 01:54:49:09
זאת היה עונה שבה זורעים חומוס,
ביום א' התחתנו וביום ג' עבדה.

01:55:15:15 01:55:11:24
וכך לאט-לאט הקמנו
בית והתחלנו להתבסס.

01:55:18:15 01:55:15:18
התחתנתם, הקמתם
בית ומה אז? תמשיך...

01:55:23:09 01:55:18:18
לאחר מכן, כמו שסיפרתי לך,
זה היה בזמנים ש-ה"דרג" שלטו,

01:55:34:23 01:55:23:16
במקום שהייתי, אנשים אהבו אותי,
הייתי רציני, בחרו בי להיות "בורר".

01:55:36:22 01:55:35:01
בחרו בי לתפקיד הזה.

01:55:38:10 01:55:36:24

מה היו סמכויות התפקיד?

01:55:46:03 01:55:38:16
התפקיד היה לתפוס ולחייב את האנשים
שלא משלמים מסים וכיוצא בזה.

01:55:49:16 01:55:46:10
נתקלת באיזה שהוא
אירוע בתפקיד הזה?

01:55:52:03 01:55:50:05
בעבודתי...
- משהו שזכור לך היטב?

01:56:01:22 01:55:52:08
זיכרון בלתי נשכח הוא שהאשימו
בגנבה את בעלה של גיסי.

01:56:07:16 01:56:02:10
לא ידעתי שאנשים מאשימים אותי,
ורוצים ללכוד אותי מבלי שאני אשמע.

01:56:19:03 01:56:07:22
הם חשבו שאם אני אשמע,
אני אספר לו והוא יברח.

01:56:29:03 01:56:21:00
זה היה יום חמישי, היינו בדרך
חזרה מהשוק ואחד מחבריי סיפר לי.

01:56:34:15 01:56:29:22
הוא אמר, רוצים לתפוס את האיש, אם
אתה לא רוצה שייתפס תאמר לו לברוח.

01:56:49:15 01:56:36:03
עכשיו עברנו דרך טחנת קמח וטחנו,
וליד היה בר, נכנסנו ושתינו ערקו,

01:56:59:16 01:56:49:22
ואז אמרתי לו, שמעתי כל מיני דברים,
אם עשית משהו כדאי שתברח,

01:57:04:10 01:56:59:20
אמרתי לו את זה כיוון שיכולים
לומר לי לעצור ולהסגיר אותו.

01:57:08:04 01:57:04:13
אמרתי לו, כיוון שאני לא רוצה
לעצור אותך עדיף שתברח מפה.

01:57:14:16 01:57:08:12
עכשיו הוא חשב שאני רוצה להסגיר
אותו, ואמר שהוא לא עשה כלום.

01:57:17:06 01:57:15:00
אמרתי לו: אתה בטוח?
הוא ענה: לא עשיתי שום דבר.

01:57:22:06 01:57:17:19
אמרתי: כרצונך, סיימנו
את עבודתנו וחזרנו הביתה.

01:57:27:08 01:57:22:13
הגענו הביתה, והיה
ערב אז הלכנו לישון.

01:57:35:20 01:57:27:14
זה היה בביתנו, הם הגיעו להתארח
אצלנו, הוא היה גר רחוק מעבר לנהר.

01:57:46:14 01:57:36:02
הם באו להתארח אצלנו, גם אמא של
אשתי הייתה שם, היא הייתה בהיריון.

01:57:48:02 01:57:46:20
זאת אומרת אשתו.

01:57:59:08 01:57:48:12
שוחחתי איתה בטלפון
ואמרתי לה להגיע לפה.

01:58:00:08 01:57:59:16
או-קיי.

01:58:06:02 01:58:01:00
לא תכננתי את זה,
זה קרה במקרה.

01:58:06:16 01:58:06:04
או-קיי.

01:58:12:02 01:58:06:18
הייתי שמח אם תערכו את זה
בעריכה, כיוון שזה נפלט לי.

01:58:13:08 01:58:12:06
או-קיי.

01:58:25:03 01:58:13:15
אמרתי לו את שעל ליבי, ואז רתמתי

את השוורים ויצאתי להאכיל אותם.

01:58:30:09 01:58:26:04

והוא לווה מהשכנים חמור אז
הוא הלך להחזיר להם את החמור.

01:58:35:09 01:58:30:20

כשהגיעו אנשי החוק לבית
בעל גיסתי, לא מצאו את האישי.

01:58:37:09 01:58:35:22

האישי לא היה בבית.

01:58:42:03 01:58:37:21

הם שאלו היכן הוא נמצא, וכיוון
שהם לא ידעו על המקרה, אמרו להם.

01:58:47:15 01:58:42:15

כששהה בבית של בעלי החמור
ושתה קפה, הוא נעצר,

01:58:52:09 01:58:48:09

עצרו אותו וקשרו לו את הידיים
בחוזקה ולקחו אותו משם.

01:59:01:10 01:58:53:04

הם חשבו שאני אסייע לו,
ולכן שמו אותי שאשגיח עליו.

01:59:15:04 01:59:04:08

ואז כלאו אותו בכלא, ואמרו,
זה בשיפוט שלו, אבל לא ידעתי.

01:59:22:17 01:59:16:10

לאחר יומיים הלכתי לבקר אותו,
הם היו רעבים, היו אסירים נוספים,

01:59:27:05 01:59:22:23

האשמה היא גנבת קפה מהסוחרים,
אלא שנשדדו הם סוחרי קפה,

01:59:33:11 01:59:27:21

סוחרי הקפה ישבו בכלא
כיוון שהואשמו בסחר לא חוקי,

01:59:43:11 01:59:34:01

והגנבים הואשמו שהם לא הפקידו
את הסחורה בידי הממשלה.

01:59:46:17 01:59:43:17

הוא הואשם ששדד את הסוחרים?
- כן, הוא הואשם בשוד.

01:59:49:11 01:59:46:20
האשמה...
- הוא שדד קפה מהסוחרים.

01:59:50:18 01:59:49:19
או-קיי.

01:59:54:07 01:59:51:01
מי ששדדו ומי שסחרו באופן
בלתי חוקי ישבו בכלא.

01:59:55:03 01:59:54:12
או-קיי.

02:00:02:11 01:59:55:06
מי שהשגיח על האסירים היו אני
והחבר שסיפר לי שבאים לתפוס אותו.

02:00:08:17 02:00:03:05
אני הייתי חדש בתפקיד
ולא ידעתי היטב את החוקים.

02:00:14:23 02:00:09:17
לא אמרו לי מה
מותר לי ומה אסור לי.

02:00:31:05 02:00:15:05
עכשיו הגעתי עם ג'ריקן טלה, לא,
בעצם זה היה מים ואינג'רה ותירס חם.

02:00:35:17 02:00:31:09
נתתי להם לאכול וישבתי לידם.

02:00:42:20 02:00:36:23
שימי לב, זה היה מבחן,
אלוהים ניסה אותי.

02:00:55:08 02:00:43:09
אותו חבר בא לראות אותי
וכשהגיע הוא ראה שאני מאכיל אותם,

02:00:59:14 02:00:55:13
הוא צעק עליי וכמעט הרביץ לי
על זה שנתתי להם אוכל.

02:01:06:20 02:01:00:01
הוא אמר לי, אתה רוצה שיאשימו

אותך? שיחשבו שאתה משת"פ?

02:01:23:21 02:01:07:01
ואז הוא אמר לי לצאת, והוא כיבה את האש וזרק את כל מה שהיה שם.

02:01:27:21 02:01:24:02
וברגע שסיימנו הכול, נעלתי את הדלת וישבתי בחוץ, לפתע הגיע ראש המועצה.

02:01:33:02 02:01:28:10
הוא היה משבט ה-"אורמו",
הוא היה חמוש.

02:01:39:23 02:01:35:21
הוא שאל: האסירים כאן? ענית: כן.
הוא ענה: היכן הם? ענית: הם כאן.

02:01:43:16 02:01:40:00
הוא אמר: תדליק את האור,
אני רוצה לראות אותם.

02:01:47:04 02:01:44:04
פתחתי את השער
והדלקתי את האור.

02:01:49:16 02:01:47:10
הוא נכנס פנימה וספר אותם.

02:02:09:04 02:01:50:05
הוא אמר: חשבנו שאתה משתף פעולה איתם, אבל אתה איש ישר,

02:02:17:16 02:02:09:10
עליך להיות על המשמר עד שיבואו להחליף אותך, תהיה ערני שלא יברחו.

02:02:18:23 02:02:17:21
או-קיי.

02:02:20:06 02:02:19:01
כך אמר לי ואז הלך משם.

02:02:26:10 02:02:23:11
שמרת עליהם כל הלילה?
- כן, שמרנו על המקום.

02:02:29:04 02:02:26:23
למחרת העברנו את המשמרת לבאים בתור.

02:02:30:23 02:02:29:12
מה היה גזר דינם?

02:02:38:04 02:02:31:06
כיוון שהשוד בוצע באזור אחר,
כלומר, הבעל של אחות של אשתי,

02:02:49:17 02:02:38:11
נאמר לי לקחת אותו לכלא אחר,
זאת אומרת לקחת את האסיר לכלא אחר.

02:02:53:20 02:02:50:01
מי שתמכו בי התנגדו ואמרו: אנחנו
לא רוצים שהוא יעשה את המשימה

02:02:59:06 02:02:54:10
תתנו למי שאתם רוצים אבל הוא נבחר
בשל היותו ישר ולא כיוון שהוא חזק.

02:03:03:09 02:02:59:11
האיש נמצא כאן ללא אחים ואחיות,
אנחנו לא רוצים שהוא יבצע את זה.

02:03:16:17 02:03:03:18
הוא כאן ללא אחים ואחיות,
בחרנו בו לתפקיד כי הוא ישר,

02:03:21:11 02:03:16:24
אבל מכאן לבצע תפקידים מסוכנים,
שמצריכים כוח זה לא מתאים לו.

02:03:28:05 02:03:22:22
הם אמרו: לעבודות קלות בסדר,
אבל לתפקיד מסוכן אנחנו לא מרשים.

02:03:29:24 02:03:28:11
הם סירבו בתוקף
שאני אבצע את זה.

02:03:31:00 02:03:30:07
זה טוב.

02:03:33:18 02:03:31:11
לקח אותו מישהו אחר.

02:03:39:11 02:03:34:00
כאשר הוא שהה בכלא,
אשתו שילמה שוחד ושחררה אותו.

02:03:49:24 02:03:42:11
או-קיי, כספך הלך ונגמר...
ומה קרה אז?

02:03:51:03 02:03:50:01
אילו קשיים היו?

02:03:57:13 02:03:51:05
השוורים שלי מתו, לא חרשתי וזרעתי
את האדמה, ולכן לא היה מה לאכול.

02:04:00:10 02:03:59:10
לא היה לנו מה לאכול.

02:04:01:19 02:04:00:13
מה, הייתה בצורת?

02:04:12:19 02:04:02:00
מחלה תקפה את השוורים והם מתו,
ולא יכולנו לחרוש את האדמה.

02:04:19:06 02:04:15:18
לא היה שם וטרינר?
רופא חיות?

02:04:24:23 02:04:20:22
גם אם היה, לא עשינו
מעקב רפואי לחיות.

02:04:33:16 02:04:25:03
דברים כאלה עשינו לאחר מכן, אבל
באותה התקופה ככה איבדנו את הפרות.

02:04:36:23 02:04:34:04
לא היה לנו אוכל,
היה לנו קשה מאוד.

02:04:42:17 02:04:37:11
הברירה שהייתה לי היא ללוות כסף
מהעשיר, לקנות שוורים ולעבוד.

02:04:44:15 02:04:43:11
או-קיי.

02:04:49:23 02:04:45:02
לויתי כסף ממישהו עשיר וקניתי
שוורים, ומיד השוורים מתו.

02:04:51:10 02:04:50:11
מה קרה להם?

02:04:54:04 02:04:51:16
הם מתו מאותה מגפה.

02:04:58:10 02:04:54:24
עכשיו אותו איש עשיר
בא וביקש את כספו.

02:05:09:10 02:04:59:17
כדי להחזיר את חובותי,
התחלתי לעבוד כשכיר אצל מישהו.

02:05:16:19 02:05:12:00
עבדתי אצל מישהו
תמורת 2 "בר".

02:05:19:12 02:05:17:12
כמה היית צריך
לשלם למלווה?

02:05:33:13 02:05:20:01
לוויתי 100 "בר" עבור קניית השור
ועוד 100 "בר" עבור הזרעים והמספוא.

02:05:36:06 02:05:33:15
קניתי שור, זרעים ומספוא,
ולפני שחרשנו את האדמה השור מת.

02:05:42:00 02:05:37:13
ואז הייתי חייב להחזיר את הכסף
עבור השור ועבור הזרעים והמספוא.

02:05:47:00 02:05:42:02
הייתי צריך לשלם לו 100 "בר"
ו-50 קילו טף ו-50 קילו תירס,

02:05:51:00 02:05:47:07
בנוסף לכסף, לכן
העסקה הצריכה ערב.

02:05:51:23 02:05:51:02
אה, הבנתי אותך.

02:06:01:06 02:05:52:00
כיוון שלא יכולתי לזרוע באדמה שלי,
זרענו תירס באדמה של הערב שלי.

02:06:03:15 02:06:02:03
את יודעת מה זה תירס, נכון?

02:06:06:03 02:06:04:01
זרענו באדמה תירס.

02:06:11:15 02:06:06:09
כאשר קצרנו את התבואה והתירס,
חלק מזה צריך להיות שלי.

02:06:17:21 02:06:13:03
עכשיו 4 שקים מתוך זה צריך
לתת לאיש שלויתי ממנו.

02:06:20:09 02:06:18:09
אז מה תאכל?

02:06:30:21 02:06:20:21
אם החלק שלי יותר מ-4 שקים אז
יהיה לי, אם פחות, לא יהיה לי.

02:06:37:14 02:06:31:21
עכשיו האיש היה עשיר, כשקצרנו
את התבואה היא רצתה גירושין.

02:06:40:08 02:06:39:15
שאלו אותה מה קרה?

02:06:45:14 02:06:40:15
היא אמרה: האיש עני, איך הוא בדיוק
ישלם לך? אתה סתם מבזבז את כספנו.

02:06:48:08 02:06:45:21
היא אמרה: אני ואתה לא
נסתדר, לכן בוא נתגרש.

02:06:57:08 02:06:49:13
הייתי באמצע עבודה והם באו
ואמרו לי, הוא ביקש ממך להגיע.

02:06:58:14 02:06:57:10
קמתי והלכתי אליהם.

02:07:10:01 02:06:58:16
אמרתי לה: תראי, כל התוצרת החקלאית
היא בשבילכם, למה שתעזבי את בעלך.

02:07:20:03 02:07:10:08
אמרתי לה: לא לקחתי שום דבר מהתוצרת
החקלאית, ככה הסברתי לה והיא הבינה.

02:07:25:18 02:07:21:13
ואז עבדתי והשגתי את הכסף הדרוש

וגם את שקי התירס ונתתי לאיש.

02:07:41:18 02:07:26:00
הוא אמר לי: מה עם הטף והתירס?
נתתי לו את מה שצריך.

02:07:48:12 02:07:43:12
האיש שערב לי עזר לי
להתווכח עם האיש העשיר,

02:07:54:05 02:07:48:24
הוא אמר: אם זה היה מישהו אחר
לא היית מקבל בחזרה את הכסף.

02:07:57:24 02:07:54:12
הוא לא בזבז את הכסף, הוא קנה
עם זה שור, אך השור מת.

02:08:06:12 02:07:58:12
הוא החזיר לך את הכסף
כיוון שהוא איש ישר,

02:08:09:24 02:08:06:24
הרי הוא לא השיג כלום
עם הכסף, הוא הפסיד מזה.

02:08:12:24 02:08:10:05
גם אם היה תובע אותי,
החוק היה לצדי ולא לצידו.

02:08:26:18 02:08:13:05
החוק היה לרעתו,
הוא היה מקבל על זה קנס.

02:08:36:06 02:08:29:12
נתתי לו את מה שהגיע לו, ומה
שנשאר שימש אותי ואת משפחתי.

02:08:44:24 02:08:36:24
היכן שגרת עשו לך בעיות
כלשהן בגלל היותך יהודי?

02:08:51:24 02:08:45:12
במקום הזה.
- במקום הזה?

02:08:56:06 02:08:52:06
עכשיו זה הבן של הדוד
של אבי, זה שחיתן אותי,

02:09:00:12 02:08:56:12
בזמן שהייתי גר אצלו יחד עם
משפחתו, חיינו חיים ממש טובים.

02:09:08:12 02:09:00:24
עכשיו הוא היה בעל ממון רב,
היה לו הכול, היה איש עשיר.

02:09:16:06 02:09:08:18
היו לו 6 שוורים, והוא הפיק
מהאדמה הרבה תבואה וירקות.

02:09:28:06 02:09:16:18
בשנת 1977 הייתה בצורת קשה,
והוא היה עשיר וחילק לכולם.

02:09:34:01 02:09:28:24
והוא הלווה ככל יכולתו למי שהיה
צריך ואמר, תחזירו מתי שיהיה לכם.

02:09:40:09 02:09:34:07
הייתה אישה שהגיעה
עם שני ילדיה וישבה קרוב לביתו.

02:09:53:16 02:09:40:22
האישה הייתה מסכנה, לכן הוא אמר
לה, תבואי לעבוד אצלי ותחייה פה.

02:09:55:22 02:09:54:03
כלומר האישה ושני ילדיה.
- יפה.

02:10:03:09 02:09:56:03
כעבור זמן מה, היא
הסתדרה ובנתה בית לידנו.

02:10:11:01 02:10:04:06
עכשיו אחת מהבנות שלה חלתה,
זו הייתה תקופה לא טובה עבורנו.

02:10:14:19 02:10:11:13
תקופה שאמרו על היהודים
שהם אוכלי נשמות.

02:10:24:07 02:10:15:02
עכשיו, הגברים היחידים היינו
אני והדוד של אבי ונשותינו.

02:10:25:23 02:10:25:06
לא היה שום מבוגר אחר.

02:10:36:07 02:10:26:13
גם אביה של אשתו של הדוד הגיע,
הוא בא להתארח כיוון שהיה להם.

02:10:38:01 02:10:36:13
היינו היחידים שם.

02:10:52:15 02:10:39:02
כדי לרפא אותה השתמשו בהמון דברים,
ויש לצרוב אותה עם ברזל חם.

02:10:56:15 02:10:52:22
לצרוב את היהודי
עם ברזל חם?

02:10:59:15 02:10:57:02
לא, לא את היהודי,
את הילדה החולה.

02:11:01:11 02:10:59:17
את הילדה החולה?
- כן, צורבים את העור שלה.

02:11:03:21 02:11:01:13
אז-קיי, בברזל החם?

02:11:11:21 02:11:03:24
כן, מחממים את הברזל באש,
היא שותה משקה מיוחד,

02:11:20:11 02:11:12:08
ואז צורבים את עורה והיא
אומרת מה מפריעה לה.

02:11:21:09 02:11:20:13
אז-קיי.

02:11:30:21 02:11:21:14
כדי שהיא לא תסבול מהצריבות
היא חייבת לומר משהו.

02:11:41:14 02:11:31:08
כשעברה את הטקס הזה, היא אמרה
להם שאשתו של דודי עשתה לה את זה.

02:11:43:06 02:11:41:17
אמרת שהיא הייתה ילדה, נכון?

02:11:46:14 02:11:43:09

היא גדולה, היא התחתנה
ואז התגרשה.

02:11:48:02 02:11:46:16
אהה, או-קיי.
- היא גדולה.

02:11:52:09 02:11:48:17
כשהיא האשימה את אשתו של הדוד,
אנחנו לא היינו שם, לא ידענו.

02:11:53:09 02:11:52:21
או-קיי.

02:12:02:09 02:11:54:04
לי היה שור אחד שגסט,
ואז היה צריך לשחוט את אותו שור,

02:12:05:09 02:12:02:17
והייתה מסורת שהיו
נותנים מעשר על השור.

02:12:09:17 02:12:05:17
ואז החקלאים היו עסוקים במלאכת
חרישת האדמה, ירד קצת גשם.

02:12:11:11 02:12:09:24
מה כוונתך לחשוף את עורו?

02:12:19:17 02:12:11:18
הכוונה לשחוט את השור, עכשיו בתקופה
ההיא הייתה מסורת לתת מעשר על השור.

02:12:21:11 02:12:19:24
זו הייתה המסורת.

02:12:24:00 02:12:21:19
ביקשתי מכולם
לתת לי את המעשר.

02:12:27:14 02:12:24:06
כיוון שירד גשם,
הם הפסיקו את העבודה.

02:12:30:01 02:12:27:22
עשו את הטקס הזה עם הילדה החולה,
כיוון שלא הייתה להם תעסוקה.

02:12:31:01 02:12:30:08
או-קיי.

02:12:34:14 02:12:31:07
ברגע שהגעתי לבית
של אותה ילדה חולה...

02:12:38:20 02:12:34:21
באותו זמן היינו נזהרים שלא
יחשבו עלינו מחשבות כאלה.

02:12:49:14 02:12:39:01
כשהגעתי לבית, לא היה אף אחד,
ראיתי את הכלים שעשו בו את הכשפים.

02:12:54:05 02:12:51:05
אבל לא התווכחתי איתם
למה הם עושים את הטקס הזה.

02:13:03:05 02:12:54:18
אמרתי בליבי, אנחנו סומכים עליכם
ואתם חושבים עלינו דברים אחרים.

02:13:08:24 02:13:03:17
אמרתי שיעזרו לי במעשר
השור וחזרתי לביתי.

02:13:14:05 02:13:09:01
לא אמרתי כלום, לא לאשתי ולא
למשפחה, העברתי ככה את הלילה.

02:13:18:18 02:13:14:24
חיפשתי דרך אחרת
להתמודד עם זה.

02:13:23:17 02:13:20:13
חשבתי להרוג
את אותו אדם.

02:13:31:17 02:13:24:11
רציתי לאתר את האיש שאחראי
על כל קיום טקס הכשפים הזה.

02:13:32:24 02:13:31:20
או-קיי.

02:13:46:02 02:13:34:09
למחרת, בדרך כלל היינו נפגשים
וככה היינו מעבירים את היום.

02:13:50:05 02:13:46:17
אבל לאחר מה שראיתי, ישבתי לבד

ואמרת, אני לא מצטרף אליהם.

02:13:56:11 02:13:51:05

ישבתי בצד, ואז ניגשו אליי
ושאלו אותי: מה קרה אישטו?

02:14:04:11 02:13:58:05

שאלו: מה קרה? לא אמרת שלום?
כפי שהסברתי, הייתי אהוב על כולם.

02:14:08:18 02:14:04:23

אם לא מצאו אותי היו תמיד
שואלים עליי, לאן נעלמתי וכולי.

02:14:16:00 02:14:10:09

בדרך כלל הייתי צוחק אתם,
הפעם ישבתי בצד ולא דיברתי איתם.

02:14:17:03 02:14:16:08

או-קיי, אז מה אמרת להם?

02:14:19:15 02:14:17:10

ישבתי ואז הם ניגשו אליי.

02:14:22:21 02:14:20:00

ניגשו אלי ואמרו לי: מה קרה,
אתה לא אומר שלום וכולי.

02:14:39:11 02:14:23:03

ואז אמרתי להם: אני נתתי בכם אמון
ואתם עושים מאחורי גבנו דברים כאלה?

02:14:41:11 02:14:39:13

ואז הם ענו: מה ראית?
מה שמעת שעשינו?

02:14:45:18 02:14:41:13

ראיתי את כל מה
שעשיתם אתמול.

02:14:49:10 02:14:46:18

ואז הם ממש נבהלו.

02:14:51:01 02:14:49:12

הם ענו: זה לא אנחנו.
אז אמרתי: מי זה?

02:14:58:00 02:14:51:02

הם ענו: זה איש פלוני.
ענית: אז את מי האשימה הילדה?

02:14:59:18 02:14:58:06
הם אמרו לי: היא האשימה
את האישה של הדוד של אבי,

02:15:02:18 02:15:00:00
היא הייתה בהיריון.

02:15:07:00 02:15:03:06
ואז אמרתי, איך
אגיד לה דבר כזה.

02:15:09:00 02:15:07:06
אמרתי, עדיף שאני אשתוק.

02:15:31:02 02:15:09:08
למחרת, אשתו של דודי הכינה אנג'רה
וט'לה ורצתה לבקר את החולה בביתה.

02:15:33:02 02:15:31:14
אמרתי לה: תחזרי הביתה.

02:15:36:02 02:15:33:08
אמרתי: לאן את הולכת?
ענתה: לבקר את החולה ומשם לשוק.

02:15:37:14 02:15:36:04
אמרתי: תחזרי הביתה!
ענתה: למה?

02:15:39:14 02:15:37:22
אמרתי: תחזרי, אני אומר לך!

02:15:43:21 02:15:39:21
היא לא רצתה להקשיב לי.

02:15:45:07 02:15:44:02
ואז סיפרתי לה שמאשימים
אותה שבגללה הילדה חולה.

02:15:47:16 02:15:46:09
ומהשוק היא הפילה את כל
האוכל שהיא נשאה עליה.

02:15:54:21 02:15:48:03
היא התחילה לצעוק ולבכות,
ועליה ממש אי אפשר לומר ככה.

02:15:56:21 02:15:55:00
זאת פעם ראשונה שהיא

שומעת דברים כאלה.

02:16:01:02 02:15:56:24
היא לקחה את זה ממש קשה,
היא בכתה הרבה.

02:16:05:15 02:16:02:15
ואז הרגעתי אותה
וחזרנו הביתה.

02:16:10:01 02:16:05:21
ואז ידעתי מי אחראי על זה,
והייתי מוכרח להרוג את האיש.

02:16:16:10 02:16:12:00
יחד עם חבריי חיפשנו את האיש
בכל מקום אבל לא מצאנו אותו.

02:16:18:04 02:16:16:13
כיוון שהוא חשד
הוא התחבא ממנו.

02:16:20:23 02:16:18:11
היה לו תפקיד
ממשלתי כמוני.

02:16:25:21 02:16:21:04
הוא היה מין אחראי על
התנהלות העבודה בכפר.

02:16:28:04 02:16:25:23
או-קיי.
אחראי על התנהלות העבודה.

02:16:36:23 02:16:29:00
כיוון שידע שאנחנו מחפשים אותו,
הוא לא התקרב היכן שהיינו.

02:16:43:04 02:16:38:17
הוא ידע שהוא לא יכול לעבור
דרך הבית שלנו, הוא פחד,

02:16:44:20 02:16:43:10
לכן הוא הלך להגיש תלונה.

02:16:51:23 02:16:46:04
הוא סיפר לבוסים שיש חבורה שרוצה
להרוג אותו לכן לא יכול לפקח עלינו.

02:16:58:03 02:16:52:00

ואז ראש המועצה
קרא לנו לשימוע.

02:17:06:23 02:16:59:04
ואז הוא אמר לנו: אתם שלושה
והוא אחד, למה אתם רודפים אחרינו?

02:17:09:10 02:17:07:23
בהתחלה הוא קרא לי לשימוע.

02:17:10:07 02:17:09:17
או-קיי

02:17:15:23 02:17:10:10
הוא אמר לי: למה אתה עושה
דבר כזה יחד עם חבריך?

02:17:17:23 02:17:16:08
אמרתי: אני?
ענו: כן, אתה.

02:17:26:10 02:17:18:04
אמרתי: תסתכלו עליי ועל האיש הזה,
נראה לכם שאני יכול עליו?

02:17:37:10 02:17:26:23
אמרתי: על מה אתם מדברים? איך אעשה
דבר כזה, הרי אין לי משפחה כאן.

02:17:39:23 02:17:37:17
אני לבד כאן, ללא משפחה.

02:17:42:17 02:17:40:10
אני היהודי היחיד פה בכפר.

02:17:44:11 02:17:42:24
אם מישהו יהרוג אותי
מי יחפש אותי?

02:17:50:23 02:17:45:23
אמרתי: איך אתם חושבים
עליי דברים כאלה.

02:17:56:23 02:17:52:04
אמרתי: האיש מפחד כיוון שהוא
עשה משהו רע, לכן הוא מפחד.

02:17:58:24 02:17:57:04
כיוון שהוא עשה מעשה לא טוב,
לכן הוא מפחד, ולא כי מתנכלים לו.

02:18:05:24 02:17:59:11
זה היה דיון רב משתתפים,
כמעט כל הכפר היה ביום הזה.

02:18:06:24 02:18:06:06
או-קיי.

02:18:10:17 02:18:07:05
אמרתי את שעל ליבי, והוא אמר,
תאמר לי מה המעשה שעשיתי.

02:18:16:11 02:18:12:05
הוא ענה: תאמר לי מה עשיתי,
ותתבע אותי כאן מול כולם.

02:18:22:24 02:18:16:23
הוא אמר: תתבע אותי
ואני אתמודד עם התביעה.

02:18:25:05 02:18:23:01
אמרתי לו: אני אומר לך,
אבל לא פה ליד כולם.

02:18:30:05 02:18:25:08
הוא לא פחד, הוא הביא
לי טפסי תביעה.

02:18:44:12 02:18:32:06
שאלתי את אביה של אשתו של דודי מה
עושים והוא אמר שהחוק לא יטיב עימי.

02:18:52:05 02:18:44:17
אמרתי: למה? הוא אמר: האישום
לא כלפיך, אלא כלפי ביתי,

02:18:59:24 02:18:52:11
עליך למצוא סיבה אחרת
למה אתה תובע אותי.

02:19:00:23 02:19:00:05
או-קיי.

02:19:09:06 02:19:01:06
ואז נזכרתי, פעם אחת כשאשתי רצתה
להביא לי אוכל, הוא מנע ממנה לעבור.

02:19:12:18 02:19:10:18
את כל זה כל החקלאים
ראו במו עיניהם.

02:19:19:24 02:19:13:01
היינו עוברים דרכו, הוא נתן
לכולן לעבור ומנע מאשתי לעבור.

02:19:20:24 02:19:20:06
או-קיי.

02:19:29:03 02:19:21:05
ואז ביקשתי מאותם חקלאים שיהיו
עדים שהוא עשה לי ולאשתי מעשה כזה,

02:19:30:09 02:19:29:05
ואז הם הסכימו להעיד.

02:19:51:02 02:19:30:15
ואז אמרתי, הוא התנכל לאשתי מבלי
שעשתה דבר, על זה אני תובע אותו.

02:19:57:03 02:19:53:03
ואז שלחו לו זימון
על ההטרדה הזאת.

02:20:26:11 02:19:57:24
ואז קמה אשתו של דודי ואמרה: האיש
הזה גורם לסכסוך בין התושבים,

02:20:52:18 02:20:27:01
אנחנו אנשים שעוזרים לכולם, אם לא
יאשימו אותו, לא נוכל לחיות בשלום,

02:20:54:00 02:20:52:20
היא גם תבעה אותו?

02:20:56:12 02:20:54:12
כן, היא תבעה אותו,
גם אני תבעתי אותו.

02:20:57:19 02:20:56:20
או-קיי, מה קרה בסוף?

02:20:59:12 02:20:57:21
ואז השופט פסק שהוא אשם.

02:21:13:12 02:20:59:19
ואז הגיעו כל הקסים
וביקשו עבורו מחילה.

02:21:20:12 02:21:13:16
הם אמרו, תסלחו לו.

מה תשיגו בזה שהאיש ימות?

02:21:22:11 02:21:20:19
נגזר עליו גזר דין מוות?

02:21:24:00 02:21:22:13
כן, גזר דין מוות.

02:21:26:00 02:21:24:06
נגזר עליו למות בתלייה?

02:21:30:14 02:21:26:08
כן, הוא הוחזק במעצר
והיו אמורים לתלות אותו.

02:21:31:04 02:21:30:16
או-קיי.

02:21:35:14 02:21:31:06
הקסים נלחמו
כדי שלא יתלו אותו.

02:21:36:09 02:21:35:16
או-קיי.

02:21:40:01 02:21:36:16
בעצם ההקסים נלחמים
שהאיש יקבל חנינה.

02:21:41:01 02:21:40:08
או-קיי.

02:21:57:01 02:21:43:11
ואז האבא של אשתו של דודי אמר:
כשקס מבקש למחול - מוחלים.

02:22:00:14 02:21:58:01
וככה הכריח אותנו למחול לו.

02:22:03:20 02:22:01:14
אני נשארתי בדעה שלי
ולא רציתי למחול לאיש.

02:22:08:20 02:22:04:01
אמרתי: אני לא רוצה להשלים, ואמרתי
בלב שאני אמצא אותו ואהרוג אותו.

02:22:12:01 02:22:09:20
אמרתי: אני לא רוצה
להשלים איתו.

02:22:20:20 02:22:12:08
עכשיו האיש היה עובד איתנו
כחקלאי והוא הורחק משם.

02:22:30:20 02:22:21:14
כיוון שאמרתני שאני לא רוצה
לעבוד בשדה אם הוא יהיה נוכח.

02:22:33:14 02:22:30:23
בעקבות כך נאסר
על האיש לעבוד בשדות.

02:22:37:03 02:22:34:03
העיפו אותו משם?
- כן, נאסר עליו להתקרב לשם.

02:22:38:23 02:22:37:23
מדהים.

02:22:45:17 02:22:40:18
כמה זמן חיית שם עד
שעזבת ל"אדיס אבבה"?

02:22:59:15 02:22:46:09
מאז שעזבתי את בית אימי ב-72
עד 75 חייתי שם מבלי לראות אותם.

02:23:11:21 02:23:00:09
ואז אחרי שביקרתי וחזרתי משם,
עזבנו ל-"אדיס אבבה" בשנת 81.

02:23:14:09 02:23:12:09
ומשם לישראל?

02:23:18:09 02:23:14:16
המתנו שנה אחת
ובשנת 83 עלינו לישראל.

02:23:21:09 02:23:19:06
נראה לי שעברו משהו
כמו 8 שנים.

02:23:24:15 02:23:22:00
כן, משהו כמו 7 שנים.

02:23:31:15 02:23:24:22
שאלה אחרונה: מה הדבר שאתה הכי
מתגעגע אליו מהחיים שלך באתיופיה?

02:23:34:17 02:23:32:10
זיכרון כלשהו?
יש משהו שאתה מתגעגע אליו?

02:23:40:23 02:23:36:05
לאחר שעליתי ארצה ביקרתי
באתיופיה הרבה פעמים.

02:23:43:23 02:23:41:05
אבל לחזור לגור שם
אני לא מתגעגע.

02:23:50:17 02:23:44:11
אני אוהב ללכת לבקר שם,
אבל לא מתגעגע לגור שם.

02:24:01:05 02:23:51:11
והסיבה שאני לא מתגעגע היא שאמנם
יכולתי להצליח שם, האמנתי בעצמי.

02:24:07:17 02:24:01:17
כיוון שהאמנתי תמיד באלוהים,
אלוהים תמיד עזר לי, בכל אשר פנית.

02:24:12:22 02:24:08:03
לכן, יכולתי לפעול כמו הסוחרים
שהלכו מפה והצליחו שם באתיופיה.

02:24:23:16 02:24:13:22
אבל לי יש עיקרון אחד והוא,
אבותינו תמיד חלמו להגיע לישראל,

02:24:29:22 02:24:24:03
הם לא זכו לעלות לישראל, לא זכו
לעלות ארצה, אנחנו זכינו לעלות.

02:24:35:03 02:24:30:16
סוף סוף הצלחנו לעלות,
ועכשיו כשחושבים על אתיופיה,

02:24:45:10 02:24:36:03
מה אלוהים חושב על זה,
זה העיקרון שמנחה אותי.